

bb 70. időjárásjelentés

gk szb la

1963. november 4.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. november 4-én, hétfőn 19 órakor:

enyhe idő, futó esők

várható időjárás kedd estig:

változó mennyiségű felhőzet, több helyen futó eső, egy-két helyen zivatar. mérsékelt, időnként élénk, déli, délnyugati szél, enyhe idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden északkeleten 13-16, máshol 17-20 fok között. /mti/

--

bb 71. szovjet filmdelegáció érkezett budapestre

t s/gk szb la

1963. november 4.

a szovjet filmnapok alkalmából hétfőn este szovjet filmdelegáció érkezett moszkvából budapestre. a küldöttség tagjai szamszon szamszonov, a bemutatásra kerülő „optimista tragédia”, című film rendezője, larisza luzzina, a szovjet színésznemzedék egyik legtehetségesebb igérete, a moszkvai filmművészeti főiskola hallgatója, a delegáció harmadik tagja, vszevolod szanajev, az „optimista tragédia”, egyik főszereplője kedden érkezik budapestre.

a szovjet filmküldöttséget a ferihegyi repülőtéren papp sándor, a művelődésügyi minisztérium filmfőigazgatóságának vezetője és v.a. guszjev, a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa fogadta. a magyar filmművész szövetség nevében várkonyi zoltán és rényi tamás filmrendező köszöntötte a vendégeket.

a küldöttség kedden este részt vesz a vörös csillag film-színházban a szovjet filmnapok megnyitó diszertadésán. /mti/

--

20.30/- szb

-34-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 159-400, 359-600

A szerkesztését és kiadását a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 5.

bb 1. a mozikban is bemutatják a „honfoglalás”, című tv-filmet

i s/tm szb fm

1963. november 5.

a „honfoglalás”, című tv-filmet a mozi- a közönség kívánságára - januárban a filmszínházakban is műsorra tűzi. a filmet a mozik két részben mutatják be. /mti/

--

bb 2. a marxizmus-Leninizmus klasszikusainak művei a kossuth könyvkiadónál

i bi/tr szb fm

1963. november 5.

a marxizmus-Leninizmus klasszikusainak több munkája jelenik meg a közeljövőben a kossuth könyvkiadónál. marx-engels műveinek 20. kötetében a központi helyet engels: anti-dühring és a természet dialektikája című művei foglalják el.

az új Lenin-sorozatban lát napvilágot Lenin összes műveinek második kötete, amely az 1895-1897. évekből származó írásokat tartalmazza.

Lenin halálának 40. évfordulójára jelenik meg a Lenin-az ember című kötet, amely szovjet emberek, a nemzetközi munkásmozgalom régi harcosai és magyar kortársak Leninről szóló visszaemlékezéseit köti csokorba. /mti/

--

bb 3. pótolják a győr megyei folyók halállományát - az idén 52 mázsa pontyot helyeztek ki a horgászok

vid j szb ká

1963. november 5.

győr megyében 3000 horgász hódol szenvedélyének. a rába, a rábca, a kis-duna, a marcal, a répce és az iparcsatorna mentén a kora hajnali óráktól késő estig mindennap több százan horgásznak. a fogási napló eredményei azonban azt bizonyítják, hogy a győr megyei vizeken évről-évre kevesebb hal akad horogra.

/folyt.köv./

- 1 -

me

bb 3. /pótolják a győr... 1. folyt./- szb

a győr megyei horgászegyesületek ezért az idei évtől kezdve nagy arányú halpótlási tervet valósítanak meg. tavasszal és őszel 52 mázsa - 22 000 darab - kétnyaras pontyot telepítettek a horgászvizetekbe, ezenkívül 1 500 harcsa- és 1 500 süllőivadékot kihelyeztek. a tavaszi telepítésnek máris van látszatja, bőven akad horogra szépen fejlett ponty. a következő három évben az idehez hasonló halasítási tervet hajtanak végre, mintegy 120 000 forintot költenek évente erre a célra. /mti/

--

bb 4. elköltötte a cirkusz-jegyek árát - két évi szabadságvesztés csalásért

1 bc/gk szb zs

1963. november 5.

fürchgott endre budapesti lakos, az egyik kisipari szövetkezet közönségszervezőjének adta ki magát, s így jelentkezett a magyar cirkusz és varieté vállalat szervezőirodájában. felvették a közönségszervezők listájára, s űrlapot kapott, hogy munkáltatójával igazoltassa megbízatását. fürchgott endre különböző ürügyekkel kitért az igazolás bemutatása előtt. közben több alkalommal nagy mennyiségű jegyet vett át eladásra, s az érték kapott pénzt elköltötte. ezenkívül több személytől kisebb-nagyobb összegeket csalt ki.

a fővárosi bíróság a sorozatos csalásért jogerősen két évi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte, hogy az okozott csaknem 10 000 forint kárt a cirkuszvállalatnak térítse meg. /mri/

--

bb 5. megkezdték semmelweis ignác szülőházának helyreállítását

1 sb/tr szb vg

1963. november 5.

az 1. kerületi apród utca 1-3. számú épületben született semmelweis ignác orvostanár, a gyermekágyi láz elleni küzdelem világhírű harcosa, az anyák megmentője. a mintegy 150 éves műemlékházon súlyos sebeket ütött a második világháború, bár az épület nagyobb része megmaradt. az egészségügyi minisztérium megbízására most pfannl egon építész tervei alapján megkezdődött a műemlék helyreállítása.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 5. /megkezdték semmelweis... 1. folyt./- szb

az eredeti épületrészeket megtartják és újjáépítik, s a háborúban megsérült északi és nyugati oldalszárnyon modern szerkezetekből emelnek egy új emeletet. a régi emeleten rendezik be semmelweis ignác emlékszobáját, az udvaron pedig felállítják szobrát, borsós miklós, kossuth-dijas művész alkotását. visszakerül a szülői házba semmelweis hamvai is, amelyet majd a szobor mellett, egy befalazott falfülkében helyeznek el. a helyreállított és kiegészített műemléképület ad otthont az orvostörténeti múzeumnak, amelyben bemutatják majd a hajdani gömöri-patika berendezését és még sok más orvosi vonatkozású gyűjteményt. /mti/

--

bb 6. hírek a főváros életéből

1 hi/tné szb zs

1963. november 5.

csaknem kétmillió forint értékű társadalmi munkát végzett az idén kispest lakossága. a többi között felújítottak 10 kilométernyi járdaszegélyt és kiültettek 30 000 virágpalántát. ezenkívül jelentős parkosítási és városrendezési munkák is szerepelnek az önkéntes segítők „eredmény-listáján,,.

x x x

az ujbpesti üzlethálózat 1957 óta évente mintegy 20 bolttal gyarapodott, s jelenleg már 600 üzletben szolgálják ki a vásárlókat. a kereskedelmi hálózat felújítására a kerületi tanács 1964-re több mint egymillió forintot irányzott elő.

x x x

a pestlőrinci rózsza ferenc művelődési otthon bővítésére és a szabadtéri színpad felújítására mintegy 300 000 forintot irányzott elő jövő évi költségvetésében a 18. kerületi tanács. az épület egy részére emeletet is ráépítenek.

x x x

a 11. kerületben korszerűsítik az iskolák fűtését. a fehérvári ut 10, a váli ut 1, továbbá a bocskai ut 47-49 számú iskolát bekapcsolják a távfűtésbe, további három iskolában a kályhák helyett központi fűtést szerelnek fel. /mti/

--

- 3 -

bb 7. az országban elsőként: dolgozók szakközépiskolája nyílik
kőbányán

1 vt/lk/m/zs

1963. november 5.

a művelődésügyi minisztérium az orion-gyár kezdeményezésére hozzájárult, hogy az üzem dolgozóinak szakközépiskolai osztályokat nyissanak. a felnőttek részére szervezett két osztály - elsőként az országban - a 10. kerületi salgótarjáni uti szakközépiskolában jövő év januárjában kezdi meg működését. mivel az orion a kgst keretében fokozatosan mikrohullámu berendezések készítésére tér át, a szakközépiskolai oktatás ezen a területen segíti a dolgozók elméleti és gyakorlati képzését.

a „felnőtt diákoknak,, heti három alkalommal összesen 18 órát tartanak pedagógusok és üzemi szakemberek. a hallgatók havonta egyszer gyakorlati foglalkozáson is részt vesznek. a tanulmányi idő négy év. ez alatt a közismereti tárgyakon kívül elektrotechnikát, szakrajtot, anyagismeretet és más speciális szakmai tudnivalókat tanulnak. a negyedik év végén érettségi vizsgát tesznek, az iskola tehát a szakmunkásképesítésen kívül lehetőséget nyújt a továbbtanulásra is.

az illetékes bizottság időben megkezdte a tantervek összeállítását, s gondoskodnak a hallgatóknak a tankönyvekről is.

a szakközépiskolába jelentkezett több mint száz orion-gyári dolgozó tanévkezdés előtt mintegy másfél hónapos előkészítő tanfolyamon vesz részt. /mti/

bb 8. röplap-bibliográfiák az olvasók szolgálatában

1 áe/lk/m/fm

1963. november 5.

a szabó ervin könyvtár valamennyi fiókjában színes leporellókat bocsátanak az olvasók rendelkezésére, amelyek a legkülönbözőbb témakörök rövid ajánló bibliográfiáit tartalmazzák. természetesen korántsem a teljesség igényével, de a legérdekesebb, legfontosabb műveket sorolják fel ezek a kis röplap-bibliográfiák. jelenleg nyolc ilyen leporelló kínálja az olvasóknak az érdeklődésüknek legmegfelelőbb műveket. többek között a „csillagnézők,, a „barangolás atomországban,, a „kéregcsónaktól az űrhajóig,, a „barangolás az épülő kommunizmus országában,, című kis röp-bibliográfiák a népszerű ismeretterjesztő művek, kalandregények és izgalmas utleírások felsorolásával segítik a könyvtárlátogatókat az olvasnivaló kiválogatásában. /mti/

8.20/-n

-4-

826 Zseli

bb 9. egy év alatt egymillió fürdővendég debrecenben

1 vid/fm/m/fm

1963. november 5.

a debreceni fedett uszoda, strandok és gyógyfürdők látogatóinak száma az év első tíz hónapjában meghaladta a 900.000-et, és az év végéig előreláthatólag eléri az egymilliót. /mti/

bb 10. az élet előzményei a kozmoszban - új feltevés a meteoritokban talált „életnyomok,, eredetéről

1 tz/tm/m/vg

1963. november 5.

a csillagászati héten dr. kulin györgy, az uránia csillagvizsgáló igazgatója igen érdekes újabb feltevést ismertetett azzal a vitával kapcsolatban, amely a meteoritokban felfedezni vélt „életnyomok,, körül még mindig lankadatlan erővel hullámzik.

miközben szívesen védik álláspontjukat azok is, akik állítják, és azok is, akik tagadják, hogy az orgueil és az ivuna meteoritokban ősi élőlények maradványait sikerült megtalálni, legújabban dr. brian mason, az amerikai természettörténeti múzeum igazgatója közzétett egy harmadik, az előző kettőtől eltérő véleményyt. eszerint a vitát okozó képződmények kezdetleges formái lennének annak a nap ködfelhőjét alkotó ősi anyagnak, amelyből később a bolygók összesűrűsödtek.

ez a feltevés - amint dr. kulin györgy megállapította megdöbbentően érdekes. azt jelenti ugyanis, hogy ezek a képződmények valószínűleg nem maradványai, hanem éppen ellenkezőleg előzményei lehetnek az életnek, mert tulajdonképpen egyik állomását képviselik annak a fokozatos fejlődésnek, amely megelőzte az élettelen anyagnak élő szervezetté való minőségi átalakulását. ez az elképzelés pedig merőben új választ rejt magában az élet keletkezésének kérdésére. eddig ugyanis minden magyarázat azon a feltételezésen alapult, hogy az alapvető elemekből a földön alakultak, szerveződtek, jöttek létre azok az egyre bonyolultabb vegyi kötések, amelyek eredményeképpen azok a szervezett molekulák, amelyekben valamilyen fizikai hatásokra később megszületett az élet. mason magyarázatából viszont az következik, hogy ezek a szervezett molekulák már az őrsanyagban is jelen voltak, mégpedig a földkéreg megszilárdulása idején, hiszen később nem alakulhattak volna ki a nap bolygóival egykoru, de megszilárdulásuk óta „halott,, meteoritokban, amelyeken belül az átalakulásnak semmiféle feltétele nincs meg.

/folyt.köv./

8.30/-n

-5-

826 Zseli

bb 10. /az élet ... 1. folyt./ m

ezek szerint tehát nemcsak földünk és légkörünk anyagát, az anyagba beépült és az azóta kívülről folyamatosan érkező energiákat kaptuk és kapjuk a kozmoszból, hanem onnan érkeztek el hozzánk - mégpedig meglehetősen magas fejlettségi fokon - azok a bonyolult szervezett molekulák is, amelyeknek már csak az utolsó „lökésekre,, volt szükségük ahhoz, hogy megszülessék bennük az élet.

hogyan erre az utolsó lépésre milyen milyen erők milyen megnyilvánulásai készítették az élettelen anyagot - mondotta kuliny György - azt még nem tudjuk. talán sikerülhetne megállapítani és az élettelen anyagot most már az ember parancsszavával életre kelteni, ha laboratóriumban elő lehetne állítani azokat a fizikai körülményeket, amelyek közé földre érkezésük után ezek a képződmények kerültek.

annyi azonban máris biztos, hogy a mason-féle elmélet igazolódása talán minden eddiginél erőteljesebb cáfolata lenne annak a geocentrikus világszemléletnek, amely szerint a föld a világmindenségnek valami különleges, egészen egyedülálló tagja volna, egyetlen és kizárólagos otthona az anyag legmagasabb megnyilvánulási formájának, az életnek. /mti/

...-

bb 22. Lovagolni tanulnak a leendő baranyai agronómusok

vid/j/m/ká

1963. november 5.

régi probléma, s az idős mezőgazdászok sokszor szóvá is tették, hogy a mostanában felnövő agronómus-nemzedék nem tud lovagolni, nem ért a lovakhoz. márpedig az iskolákból kikerülő fiatal szakemberek zöme termelőszövetkezetekben és állami gazdaságokban dolgozik, ahol gyakran - különösen esős időben - egyetlen közlekedési „eszközük,, van: a ló. ezért tűzte célul dr. Nyéki-Takács Ferenc mohácsi főállatorvos, hogy megtanítsa a környék fiatal mezőgazdászait lovagolni. kezdeményezésére a múlt évben alakult meg az ország első vidéki lovasszakosztálya. az ennek keretében működő lovaglói iskolát a mohácsi új barázda termelőszövetkezet és a sátorhely-bólyi állami gazdaság tartja fenn. harminc-negyven fiú és lány tanul itt lovagolni, nagy részük a helybeli mezőgazdasági technikum hallgatója.

a mohácsiak példájára a szentlőrinci mezőgazdasági technikum is lovaglói iskolát nyit a növendékei számára. mindkét helyen a politechnikai oktatás keretében tartanak majd elméleti előadásokat és gyakorlati foglalkozásokat a tanulóknak. /mti/

...-

8.50/szb

8.12. Zseli

-6-

bb 11. több mint félmilliárd forint kártérítés 10 hónap alatt

i kf/kf vm vg

1963. november 5.

az állami biztosító statisztikája azt mutatja, hogy egyre több az előrelátó, gondos ember. az idén ugyanis különféle biztosítási formában több mint 300 000 új szerződést kötött a lakosság a biztosítóval. így többek között 93 000 új üzemi, 25 000 háztartási és több mint 13 000 önkéntes gépjárműbiztosítást vettek nyilván tartásba.

a biztosítottak számának növekedésével jelentősen emelkedett a kifizetett károk összege is. a háztartásoknak az idén több mint 10 millió forintot, üzemi balesetre csaknem 30 millió forintot, az autótulajdonosoknak csaknem 12 millió forintot fizetett ki kártérítésként a biztosító. a mostoha időjárás különösen vidéken okozott jelentős károkat. eddig például mintegy 70 000 esetben 369 millió forintot fizetett a biztosító a közös gazdaságoknak fagy-, jégverés-, árvíz, stb. károkra.

az eredményeket összevetve az idén eddig összesen 550.4 millió forintot fizetett ki a biztosító, csaknem 200 millió forinttal többet, mint a múlt év azonos időszakában. /mti/

...-

bb 12. propagandairódát szerveztek az esztergomi labor műszeripari művekben

vid te vm ki

1963. november 5.

az esztergomi labor műszeripari művekből, Komárom megye egyik legjelentősebb exportra termelő üzeméből az idén már a termékek 60 százaléka külföldre kerül. állandóan bővítik választékukat és 1964-1965-re már ötvennégyféle gyártmányt, a többi között autoklávokat, laboratóriumi kemencéket, termosztátokat, kvarclámpákat, orvosi kocsikat ajánlanak exportra. a hasonló világpiaci termékek jobb megismerésére, gyártmányaik népszerűsítésére most propagandairódát szerveztek az üzemben. az iroda sokféle feladatot lát el. a műszakiaknak összegyűjti a megfelelő szakirodalmat, témaszolgálatok pedig felhívja az üzem dolgozóinak figyelmét a világsajtóban megjelenő szakkikre, s ezeket le is fordítják. gyártmányaik népszerűsítését már akkor megkezdik, amikor a gyártmány végleges tervei kialakulnak. előzetes rajzos prospektust készítenek a kül-és belkereskedelem számára és véleményeik, igényeik alapján kezdik csak meg a sorozatgyártást. a szériában készülő berendezéseket díszes prospektusban ismertetik. gyártmányaik mellé kérdőívet csatolnak, s kérik, hogy vevőjük fél-, illetve egyévi használat után írja meg véleményét a berendezésről. /mti/

...-

8.52/-n

8.12. Zseli

-7-

bb 13. 9000 bárány a hortobágyról

vid j vm ká

1963. november 5.

a szikes, gyengén termő hortobágyi legelőkön több mint 50.000 juhot tartanak. a gyapju-és tejértékesítésen kívül jelentős bevételük volt az idén a juhászoknak bárányokból. a termelőszövetkezeteknek 5000 bárányt adtak el továbbtenyésztésre, többzet pedig meghízaltak. november elején 1500 hizott bárányt raktak vagonba, s ezzel együtt 4000 pecsenyebárányt küldtek a pusztáról franciaországba. a hortobágyi juhászok összesen 9000 bárányt értékesítettek ebben az esztendőben./mti/

- . -

bb 14. takarmánykombinát épül a balatonnagyberekai állami gazdaságban

vid j vm ká

1963. november 5.

a somogy megyei balatonnagyberekai állami gazdaságban több mint 20.000 sertést, szarvasmarhát és juhot tartanak. ezek jobb ellátása érdekében a gazdaságban most 800 vagonos takarmánykombinátot építenek. a több mint 5 millió forintos beruházással épülő üzem 1964. januárjában kezdi meg a termelést. évente 800 vagon szarvasmarha-, sertés-és baromfitápot állítanak elő. a laboratóriummal is felszerelt új létesítményben a gazdaság állattenyésztési és növénytermesztési szakemberei a legjobb „étlap„ szerint állíthatják össze az állatok étrendjét./mti/

- . -

bb 16. mennyit költenek művelődésre, szórakozásra a fiatalok - gamma gyári tapasztalatok

i di/gk vm zs

1963. november 5.

a kisz-szervezetek szerte az országban sokoldaluan tanulmányozzák, hogyan gazdálkodnak szabadidejükkel és jövedelmükkel a fiatalok. a gamma optikai művekben például megvizsgálták, hogy mennyit költenek művelődésre, szórakozásra, sportra. a felmérés eredményeiből ki-tűnt, hogy az ifjúságok nagy többségének életrendjében már helyet kapott az olvasás, a színházlátogatás stb. negyven százalékuk például fizetésének 4-5, tíz százalékuk keresetének 10 százalékát fordítja kulturális célokra. szórakozásra a fiatalok 30 százaléka két-három; 40 százaléka öt-hat; 20 százaléka tíz, 10 százaléka pedig harminc százalékot költ havi fizetéséből./mti/

- . -

-8-

8.59/-n

906 2. rész

bb 15. a kukoricamolym nagyobb arányú kártételével kell számolni - érdekes tudományos felfedezés a szederkényi növényvédő állomáson

vid/j/m/ká

1963. november 5.

a baranya megyei szederkényben működő növényvédő állomás szakemberei érdekes felfedezéssel gazdagították a növényvédelem tudományát. a szakirodalom eddig azt tartotta, hogy a kukoricamolym évente egy teljes nemzedéket /nyár elején/ és egy csonka nemzedéket /nyár közepén/ nevel fel. a teljes második nemzedék csak a kender szárában fejlődhet ki, abban ugyanis tovább megtalálja a szükséges életfeltételeket, mint a hamar előregedő kukoricaszárban. stanczer gyula, a növényvédő állomás egyik fiatal agronómusa a nyár végén észrevette, hogy a silókukoricákat szokatlanul nagyszámban lepték el a molylepkék. további vizsgálatai alapján arra következtetésre jutott, hogy a kukoricamolym teljes második nemzedéke kifejlődött az idén. a megyében több helyütt felállított fénycsapdák szintén a molylepkék rendkívül erős rajzását jelezték. a szakemberek szerint az történt, hogy a juliusi-augusztusi nagy esők hatására a silókukoricák „visszazöldültek„, csövesedni kezdtek, s a moly a kukoricatáblákról átvándorolt a silókukoricába, ahol megtalálta a fejlődéséhez szükséges feltételeket. a szederkényi növényvédők felfedezésének - tudományos értékén kívül - gyakorlati haszna is van. a szakemberek ezentul komolyan számolnak a kukoricamolym második nemzedékével, fokozottabban védekeznek ellene, és mind a megfigyelést, mind a védekezést kiterjesztik a silókukoricára. /mti/

- . -

bb 21. automata mérőberendezések hódmezővásárhelyről kubába

vid/te/m/ki

1963. november 5.

a hódmezővásárhelyi mérleggyárban megkezdtek - a telefongyárral együttműködve - a kubának szánt üvegyári elektronikus automata mérőberendezések készítését. ezek a felszerelések nemcsak mérnek, hanem önműködően szabályozzák is a gyár egyéb berendezéseinek működését. ezenkívül körszámlapos és gyorsmérleget, összesen hetven különféle mérőberendezést készítenek az év végéig kubai megrendelésre. /mti/

- . -

-9-

9.03/-n

910 2. rész

j-
y-

bb 17. külföldi megrendelésre dolgoznak a sárközi népművészek

i vid fm vm

1963. november 5.

a decsen működő sárközi népművészeti szövetkezetből százával küldik a szinpompás síógárdi himzéssel díszített terítőket, díszpárnákat a világ minden tájára, többek között londonba, párizsba, amszterdamba. az egyik angol főúri kastély számára például két síógárdi himzéssel díszített - 120 centiméter hosszú, 15 centiméter széles csengőhúzó szalagot készítettek a sárközi népművészek. /mti/

- . -

bb 18. ötszáz hallgató a tit pécsi munkalélektani előadásain

vid fm/tné vm fm

1963. november 5.

a tit baranya megyei szervezete két munkalélektani előadás-sorozatot indított és pécsi üzemek vezetői, műszaki dolgozói, munkacsoportvezetői részére. a 12-12 előadást a tudományág kiváló hazai képviselői tartják. a tanfolyamokra mintegy ötszázan jelentkeztek. /mti/

- . -

bb 25. az év minden hónapjában túlteljesítették termelékenységi tervüket a dorogi bányászok

vid te vm ki

1963. november 5.

a dorogi szénmedence bányászai az év elején vállalták, hogy évi tervükön felül 39.000 tonna szenet termelnek majd később vállalkásukat 62.000 tonnára növelték. ígéretüket becsülettel teljesítik és a napokban már az ötvenötödik tonna szenet küldték felszínre terven felül.

sok intézkedést tettek, hogy egyidejűleg túlteljesítsék termelékenységi előirányzatukat is. a feltáró csapatok több bányában határidő előtt készítették elő a termelékeny munkahelyeket. fokozottabban gépesítették a szén szállítását és a rakodást. a magasabb termelékenységet segítette a p-3-as páncélkaparók észszerű alkalmazása. ezt a tatabányai mérnökök által szerkesztett kaparót a helyi viszonyoknak megfelelően úgy alakították át, hogy még előnyösebben használhatják. az ötletes újítással összehajjták a kaparókat s így továbbhelyezésük egyszerűbb, gyorsabb. ezeknek a gépeknek a gazdái csaknem kivétel nélkül szocialista brigádok és teljesítményük felülmúlja a trösztí átlagot.

ezekkel az intézkedésekkel elérték, hogy az idén minden hónapban jelentősen túlteljesítették a termelékenységi tervet. éves átlagban 23 kiló szénrel volt több az előírtnál, az egy dolgozóra jutó műszakonkénti összüzemi teljesítmény. /mti/

- . -

-10-

9.12/-n

916 Lrel

bb 19. megkezdődött a budapesti szovjet házgyár alapozása

i sb/lk/m/vg

1963. november 5.

az ország tizenöt éves lakásépítési programjának megvalósításához jelentős segítséget nyújt a szovjetunió egy rendkívül modern házgyári berendezés szállításával. a szovjet berendezések azonban magyar építésszek által tervezett lakásokat fognak gyártani, s ennek megfelelően módosítani kell a gépeket. ha a terveket a szokásos módszerrel készítik, akkor a jövő év közepére sem tudták volna összeállítani a végleges rajzokat. a tipustervező intézet, valamint az ipari és mezőgazdasági tervező vállalat dolgozói és a szovjet mérnökök azonban példamutató együttműködéssel gyorsították meg a munkát. egyidőben dolgoztak a gépek, az üzemépületek és a házgyári lakások tervein, s a munkák műszaki részleteit telefonon, vagy gyorsfűtővel és táviratok segítségével hangolták össze. így máris elkészültek a kiviteli tervek és a 31-es építőipari vállalat pedig megkezdte a korszerű házgyár alapozását a szentendrei úti régi betonelemgyár területén.

1965 végén kezdi meg a próbatermelést a házgyár, s a harmadik öt éves tervben évente 1800-2000 lakást ad budapestnek. az új üzem futószalagszerűen készíti majd a tizemeletes házak fal-szerkezetét, s az építési munkák túlnyomó részét a műhelyben végzik el. az építkezéseken így fele annyi munkás is kétszer olyan gyorsan dolgozhat mint a régi építési módszerrel. a tervezők számításai alapján a 174 lakásos házakat alig hét hónap alatt fogják felépíteni, pedig ez a munka hagyományos módon akkor is 14 hónapig tartana, hogyha megkétszereznék a munkások számát. a házgyári épületekben az átlagosnál alacsonyabb, de jóval nagyobb területű lakások épülnek. az új otthonok 90 százalékát négy-öt személyes családok részére tervezték. ezeknek az alapterülete átlagosan 55,2 négyzetméter, amelyen egy nappali és két hálószobával ellátott összkomfortos lakást alakítottak ki a tervezők. az országban eddig felépített blokkos házak lakói általában kevésnek tartják a beépített butort. a házgyári lakásokban azonban már 40-45 százalékkal több beépített butort szerelnek fel, hogy a család minden tagja legalább egy 60 centiméter széles és mennyezetig érő szekrényt kapjon.

magyarországon még szokatlan, hogy a házgyári lakás belmagassága mindössze 2,55 méter lesz. ezt még sok hazai építész is fenntartással fogadta, pedig a fejlett építési módszerekről nevezetes francia, dán és holland nagyvállalkozók sem építenek már 2,5-2,6 méternél magasabb lakásokat. sok előnyvel jár ez a megoldás, mert nemcsak építeni, hanem szellőztetni és fűteni is könnyebb az alacsony lakásokat. a hazai házgyári otthonokban azonban jelentős előny az is, hogy központi berendezéssel, ablaknyitás nélkül lehet majd szellőztetni a szobákat, s a légcserét minden lakó maga szabályozhatja.

a korszerű házgyári lakások végleges terveit rövidesen kiállításán mutatják be a szakembereknek a tipustervező intézet dolgozói. /mti/

- . -

-11-

9.37/-n

943 Lrel

bb 20. zöld dombbá változtatják a pécsi salakhegyet

vid te vm ki

1963. november 5.

pécs délkeleti részén évtizedek alatt valóságos hegygé nőtt a régi erőműből kikerült salak. a mintegy másfélmillió köbméter tömegű, aprószemcsés melléktermék állandó szennyezőforrása lett a környék levegőjének, sőt az utóbbi időben omlás miatt veszélyessé is vált.

a salakdomb ártalmatlanná tétele régóta foglalkoztatta a pécsi szakembereket. megoldást azonban csak ez év őszére sikerült találni a mecseki szénbányászati tröszt kutatási osztályának, valamint a tanárképző főiskola növénytan tanszékének együttműködésével. a bányamérnökök kutatásai, légi megfigyelései, majd az ennek alapján készült tanulmányterv szerint a csaknem 80 méter magas salakhányót vizágyokkal mosatják. tíz-tizenkét atmoszférfa nyomással mintegy félmillió köbméter salakot a hegy melletti szabad területre „repi-tenek”, a domb magassága így felére csökken és megváltozik a salakhányó alakja is: enyhe lejtésű ferde sík lesz a felülete. ez biztosítja arra, hogy csuszamlás, omlás a jövőben ne következzen be. a vizágyuk felszerelését már megkezdték s rövidesen sor kerül a mosatásra. a hárommillió forintot igénylő munka előreláthatólag jövő ilyenkorra fejeződik be.

ezután a jelenlegi szennyezőforrást „természetes légszűrővé”, alakítják. a főiskola növénytan tanszékének tanárai körülbelül hatvan növényfélélt találtak alkalmasnak a salakhalom betakarítására, és így az egykori sivatár hegyből szelíd zöld domb lesz. ez azonban nem akadályozza a salak további kitermelését. továbbra is évente több ezer köbméter salakot használnak fel panel-és taglagyártáshoz. /mti/

bb 27. terven felül 10.000 sertést hizlalnak a körösvidék termelőszövetkezetei és háztáji gazdaságai

vid j vm ká

1963. november 5.

a körös-vidék termelőszövetkezetei és háztáji gazdaságai az eredeti terv szerint 1963-ban 224.000 hizott sertést adnak közfogyasztásra. a kukoricatermés azonban számos faluban igen jó volt, úgyhogy terven felül még 10.000 sertést hizlalnak meg. ebből háromezret karácsonyig átadnak a népgazdaságnak, a többit pedig az új esztendő első hónapjában értékesítik. /mti/

9.44/n

-12-

1112 Zseli

bb 24. majdnem öt millió kilométernyi utat tettek meg terven felül az építőanyagfuvarozó közuti járművek

i sb/lk/m/vg

1963. november 5.

az ém építőipari szállítási vállalat dolgozói az idén sok új feladatot vállaltak magukra, hogy tehermentesítsék a vasúti közlekedést és enyhítsék az építkezések anyagszállítási gondjait. csupán a múlt hónapban mintegy 10 000 tonna zsákolts cementet továbbítottak soron kívül az építkezéseknek. a zsáknélküli, ömlesztett cement szállítását is jelentősen kiterjesztették az idén. ezenkívül havonta mintegy 10.000 tonna faleletemet szállítottak el győrből és dunaujvárosból a dunántúli városok új lakótelepeire. az előírások alapján csak 30 kilométeres körzetben dolgozhatnak a gépkocsik, de most 60-100 kilométeres utakat is vállalniok kellett, hogy anyaghiány miatt ne álljanak le az építők. az év első kilenc hónapjában így majdnem 5 millió kilométernyi utat tettek meg terven felül a vállalat közuti járművei, s mintegy félmillió tonna építőanyag elszállításától mentesítették a vasutat.

a vállalat terve alapján az év végéig még 5,6 millió tonna árut kell elszállítani, de a téli felkészülés miatt már több anyagra lenne szükség az építkezéseken. ezért most már összesen 453 teherautó szállítja éjjel-nappal az építőanyagot. a vállalat dolgozói elhatározták, hogy 5 százalékkal túlteljesítik idei tervüket, s így az előirányzaton felül összesen egymillió tonna különböző anyagot szállítanak majd az építkezéseknek. /mti/

...

bb 26. műszer a folyadékok sótartalmának megállapítására

vid/te/m/ki

1963. november 5.

a veszprémi vegyipari egyetem analitikai tanszékének kutatói, dr. pungor ernő egyetemi tanár irányításával az ipar legkülönbözőbb területein alkalmazható műszert szerkesztettek. a készülék a nagyfrekvenciájú árammal dolgozó műszerek családjába tartozik és a szakemberek szerint egyik legsikerültebb típusnak mondható. a berendezés megállapítja, milyen mennyiségben tartalmaz különféle ásványi eredetű sókat valamely folyadék és a vegyelemzési eredményt - a régi hosszadalmasabb módszer helyett - két másodperc alatt „közli”, a kutatókkal. ez a gyorsaság különösen fontos a vizkutatásnál, ahol rövid időnként is változhat a felszínre törő víz összetétele. a szalinoszkoznak elnevezett készülékkel a mezőgazdaságban is végezhetnek majd vizsgálatokat és kideríthetik mennyire van „elsziva”, az öntözésre használt víz. /mti/

...

9.51/-n

-13-

1116 Zseli

bb 29. vegyszeres gyomirtás csaknem kétmillió holdon - megkezdik a jövő évi kukoricaföldek vegyszeres kezelését

1 ie vm ká

1963. november 5.

az alföldi és tiszántúli mezőgazdasági üzemekben megkezdtek a jövő évi kukoricaföldek vegyszeres kezelését. az idei őszre és a jövő tavaszra 300.000 holdnyi kukorica gyomtalanításához áll rendelkezésre hungazin, így a kemizálás az ideinél több mint kétszer nagyobb területen teheti feleslegessé a kapálást. a hazai gyomirtószert - ami a legutóbbi nemzetközi kgst-kísérletekben is egyenértékűnek bizonyult a svájci simazinnal és atrazinnal -, megkedvelték, szívesen használják a termelősövetkezetek. egyetlen probléma, hogy kiszórásához nincs elegendő gép.

ugyancsak a géphiány nehezíti a kalászosok vegyszeres gyomirtását. pedig az idehez képest ennek területét is meg lehet kétszerezni: a kalászosok vetésterületének mintegy a felére, több mint egymillió holdra elegendő dikonirt készül, s ennek egyrésze már a megyei agroker- raktárakban van. a teljes mennyiség felhasználása elsősorban azon mulik, hogy időben megkapja-e a mezőgazdaság az ipartól és a külkereskedelemtől az 1964 első negyedére igényelt több mint 1000 rapidtox-gépet. ebben az esetben is szükség lesz azonban a gépek teljesítőképességének maximális kihasználására, a lehető legjobb munkaszervezésre. ezért a termelősövetkezeti gépek egy részét a növényvédő állomások brigádjaiba osztják majd be, másik részét alkalmi társulásokban üzemeltetik. a munkacsucs idején a növényvédő repülőgépeket kizárólag vegyszeres gyomirtásra használják fel s mintegy 100.000 holdra szórják majd ki a hungazint és a dikonitot.

a kémiai gyomtalanítást egyéb növényféléknél mintegy félmillió holdon alkalmazzák jövőre. zömét a pillangósviráguak teszik ki, amelyek termését a veszedelmes arankától kell megóvni, de a burgonya, amhagyma és más zöldségfélék több tízezer holdját is vegyszerezik. a már bevált hazai és külföldi készítményeken kívül megkezdik egy sor újabb vegyszer kísérleti vagy kis méretű üzemi felhasználását is. a gabonaföldek egy részét a csehszlovák gyártmányú nikotex-szel gyomtalanítják; ez jobban oldódik, mint a dikonirt, tehát kevés csapadék mellett is hatásos. a burgonyánál és zöldségnél a svájci a-1114-eshez hasonló hazai merkazinnal kísérleteznek. a rizsföldek új gyomirtószere a nyugat-európából vásárolt stam f 34, amit az idei sikeres kísérletek után jövőre már nagyobb mennyiségben használnak fel./mti/

9.58/-n

11.20 Lue

- . -

-14-

bb 28. szociális otthon a dusnoki földesuri kastélyban

vid fm/tné vm fm

1963. november 5.

a nagykanizsai járási tanács az egészségügyi szervek rendelkezésére bocsátotta a dusnokon kihasználatlanul álló, volt földesuri kastélyt. az épületben 50 személyes szociális otthont rendeznek be./mti/

- . -

bb 30. a mezőgazdaságban is hasznosítják a nagyharsányi mészkövet

vid te vm ki

1963. november 5.

dél-baranya egyik természeti érdekessége a süvegalaku, kopár nagyharsányi hegy. kitűnő követ az ország minden részébe szállítják. a követ 97 százalék feletti mésztartalma a mezőgazdaság területén is hasznosíthatóvá teszi. a vegyi vizsgálatok szerint takarmánytápként és talajjavításra igen jól megfelel. ezért nagyteljesítményű örlővel bővítik a kőbányát. az osztályozó mellé két utántörőt építenek, ami a jelenleg durvára zúzott követ tovább aprózza és így kerülhet majd a malomba őrlésre. az üzemet korszerű poreszivó berendezéssel látják el. az osztályozásnál, törésnél és őrlésnél felfogott pudorfinomságu port is értékesítik mint az aszfaltkeverés nélkülözhetetlen anyagát.

a kőlisztüzem építése a nagyharsányi állomás bővítésével rövidesen megkezdődik. az új üzem 1965-re készül el és évente csaknem negyedmillió tonna takarmánytápot és talajjavító szert ad a mezőgazdaság részére./mti/

- . -

10.00/-n

11.20 Lue

-15-

bb 23. egy falunyi új családi ház épült az idén vas megyében

vid fm/tné vm fm

1963. november 5.

a vas megyei településekről készült térképek állandóan változnak. hosszupereszteg közelében „eltűnt”, egy tanya-bokor. az itt lakók a környék községeiben építettek vagy vásároltak házat. a régi épületeket lebontották s a bontott anyagból tantermeket és művelődési otthonokat építenek. szembejövő a falvak gyarapodása. az idén egy falunyi ház épült a vasi községekben. ezeknek zöme az őszre készült el a többibe jövőre költöznek be a tulajdonosok./mti/

- . -

bb 31. jugoszláv oktatásügyi küldöttség érkezett hazánkba

k vt/tr vm

1963. november 5.

hattagu oktatásügyi küldöttség érkezett budapestre a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaságból. a vendégek két hélig maradnak hazánkban. tanulmányozzák a magyar közoktatás rendszerét ellátogatnak általános iskolákba, szakközépiskolákba, technikumokba és ipari tanuló intézetekbe./mti/

- . -

11.20/-n

1182 Zmlw

-16-

bb 32. csehszlovák bútorkiállítás nyílt a Lenin körüti lakberendezési áruházban

t sl/tné/m/ki

1963. november 5.

kedden csehszlovák bútorkiállítás nyílt a Lenin körut 19. szám alatti lakberendezési áruházban, ahol a prágai ligna külkereskedelmi vállalat bemutatja legújabb modelljeit.

a kiállítást Jan Dvorák a budapesti csehszlovák nagykövetség kereskedelmi attaséja nyitotta meg, ott volt Tausz János belkereskedelmi miniszter, továbbá a bel- és a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa.

a bemutatott 1964-es modellek, az eddigieknél sokkal inkább alkalmazkodnak a lakások méreteihez, lehetővé teszik a szobák jobb kihasználását. szinte valamennyi fekvőbutor összecusukható, a könyvespolcok, sőt egyes konyhaszekrények és ruhaszekrények is összerakhatók. bemutatják a modern gyermekszoba berendezést is.

a kiállítás november 9-ig minden nap 11-től este 8- óráig tekinthető meg. /mti/

- . -

bb 33. ötven méter magas víztorony építését kezdték meg komlón

vid lk vm ki

1963. november 5.

komlón a városfejlesztés egyik legtöbb gonddal járó feladata a vízellátás. a környéken eddig félszáz kutat fúrtak, amelyek mélysége 40 és 550 méter között váltakozik. a működő kutakból naponta hétezer köbméter víz kerül felszínre. az eddig felhasznált sokmillió forint ellenére az egyre növekvő vízigényt csak nehezen tudják kielégíteni.

a vízellátás javítására a hidépítő vállalat dolgozói hatalmas víztorony építését kezdték meg a komlói somágtetőn. az ötven méter magas építmény pontos mása lesz a budafoki és a sílfoki tornyoknak.

a somágtetői víztorony komló legmagasabb építménye lesz és impozáns látványt nyújt a város minden pontjáról. félezer köbméteres tartályát két vízellőhelyről tölthetik fel. elsődleges feladata lesz a környéken rövidesen felépülő ötszáz lakás és az új gimnázium vízellátása, de ha a szükség kívánja, a város központi hálózatára is bekapcsolható./mti/

- . -

12.22/-n

-17-

bb 34. megkoszorúzták steimetz kapitány emlékművét

t hi/lk/vm

1963. november 5.

a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójára emlékezve, a tizennyolcadik kerületi szervezetek kedden koszorúzási ünnepséget rendeztek a mártirhalált halt hős szovjet parlamentar, steimetz kapitány emlékművéél. a szobor körül a fegyveres testületek tagjai díszőrséget álltak. a szovjet és a magyar himnusz elhangzása után helyezték el a tizennyolcadik kerületi pártbizottság, a tanács, a hazafias népfrent, a fegyveres testületek, a kerületi szervezetek koszorúit. a pestlőrinci üzemek képviselétében a malév dolgozói rótták le kegyeletüket, majd a mártir hozzátartozói, a steimetz gimnázium növendékei, az ifjusági szervezetek küldöttségei és a lakosság képviselői helyezték el a megemlékezés virágait.

koszorúzási ünnepség volt pestlőrincen a kossuth lajos téri, és a pestimrei szovjet hősi emlékműnél is, ahol a helyi üzemek, vállalatok és hivatalok küldöttségei, valamint a környékbeli lakosság rótták le kegyeletét./mti/

- . . -

bb 35. a kedvező időben nagyobb mennyiségű őszi primőr került forgalomba

i n./j/vm ká

1963. november 5.

a nagyvásártelepre kedden reggel 35 vagon és 183 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállitmányok így oszlottak meg: 9 vagon étkezési burgonya, 5 vagon kelkáposzta, 1 vagon sárgarépa, 4 vagon naspolya, 8 vagon alma, 4 vagon tojás, 3 vagon vágott baromfi és 1 vagon citrom.

a fővároskörnyéki kertészeti termelészövetkezetek a kedvező időben nagyobb mennyiségű őszi primőrt szállitottak a csarnokokba és a piacokra. a góliát fehér és kék karalábét különként 1.20, a vérpiros egyiptomi fajtájú céklarépat 1.80, a müncheni fajtájú hosszú, fehér sörretket 4.40 forintért, a téli vajfej-salátát fejenként 80 fillérért, a nagydobosi süttőket különként 2, a kései parajt és a sóskát 2.40 forintért árusitották./mti/

- . . -

12.34/-n

-18-

bb 36. kitüntették az erdészeti tűzoltók legjobbait

t cs/tné/m/ká

1963. november 5.

kedden az országos erdészeti főigazgatóságon bensőséges ünnepség keretében kitüntették a harmadik országos erdészeti tűzoltóversenyen legjobb eredményt elért tűzoltócsapatok vezetőit és az erdészeti tűzkár elhárítás megszervezésében kiváló munkát végzett vezető szakembereket. a belügyminiszter által adományozott kitüntetések, jutalmak, illetve dicséző okleveleket dr. micsko rudolf, vezérőrnagy, a belügyminisztérium országos tűzrendészeti parancsnokságának vezetője adta át. jelen volt az ünnepségen dr. balassa gyula miniszterhelyettes, az országos erdészeti főigazgatóság vezetője is. /mti/

- . . -

bb 37. időjárásjelentés

tm/m/

1963. november 5.

a meteorológiai intézet jelenti november 5-én, kedden 13 órakor:

tovább tart az enyhe idő

a szovjet síkságokat elborító hideg lassan délnyugat felé terjeszkedik és ma reggelre már megközelítette a kárpátokat. ugyanakkor az afrikából származó levegő észak felé történő előrenyomulása folytatódik. miközben a stockholm-varsó-bukarest vonaltól délnyugatra szokatlan enyheséget okoz. a két egymással szembe áramló légmozgás a sarkvidék és a szaharai légtömegeket egyre inkább közeli egymáshoz. ezáltal fokozza a hőmérsékleti ellentéteket dél-skandinávia, lengyelország és ukraina területén. hazánk területére tegnap reggel déli széllel meleg, afrikai eredetű levegő áramlott be. a nap a délnyugati megyékben felhők mögött maradt. máshol azonban 4-6 órán át sütött. esőt jelentéktelen mennyiségben csak kiskunhalasról és egerből jelentettek. a nappali felmelegedés északkeleten 16-18, délen 22-25, máshol 20-22 fokig terjedt. ma hajnalban északkeleten 5-8, máshol 9-12 fokig hűlt le a levegő. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 15.3 fok volt, 7.7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 18 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás szerda estig: délnyugatról felhőátvonulások, többfelé esővel, egy-két helyen zivatarral. mérsékelt déli szél. az enyhe idő tovább tart. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-12, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 20-24 fok között. a duna vizállása ma reggel 146 centiméter. /mti/

- . . -

13.16/-n

-19-

bb 39. a csongrád megyei népfrent-elnökség ülése

vid/fm/tné/m/fm

1963. november 5.

a hazafias népfrent csongrád megyei elnöksége kedden ülést tartott a székkutasi józsef attila művelődési házban. a tanácskozáson mintegy 50 megyei és helybeli népfrentvezető és aktivista az idei és a jövő évi községefejlesztési tervekről tárgyalt.

az ülés előadó, felszólalói elmondották, hogy az első háromnegyed évben a községefejlesztési tervek végrehajtását 5,700.000 forint értékű társadalmi munkával segítette a lakosság. a tervek szerint a munka értéke az év végére meghaladja a tízmillió forintot.

jövőre hasonló arányú társadalmi munkára számítanak a tanácsok és a népfrentbizottságok. /mti/

...-

bb 40. zalai állattenyésztők az ország legjobb szarvasmarhatenyésztő szövetkezetében

vid/j/m/ká

1963. november 5.

zala megye 80 vezető állattenyésztője - megyei, illetve járási szakemberek, törzskönyvezési felügyelők és szövetkezeti vezetők - látogattak el kedden az ország egyik leghíresebb állattenyésztő körzetébe: a mecsek vidékére.

a látogatás célja az volt, hogy tanulmányozzák az itteni eredményeket és módszereket, s a két jelentős állattenyésztő déldunántuli megye szakemberei kicseréljék tapasztalataikat. a zalai küldöttség első útja a pécs közelében fekvő gerdei béke tsz-be vezetett, amely ma az ország legjobb szarvasmarhatenyésztő szövetkezete. a gazdaság tehenészetében egyedenként és évenként több mint 4000 liter tejet fejnek. különösen kiváló eredményeket ért el a termelőszövetkezet a svájcból importált szimmentáli-fajta tenyésztésével. jelenleg 45 szimmentáli-tehenet fejnek, és közülük tiznél már elérték az 5000 literes átlagos tejhozamot. a zalai állattenyésztők ellátogattak az ország legjobb állami gazdaságába - a minisztertanács és a szot vándorzászlajával kitüntetett sátorhely-bólyi állami gazdaságba - is. itt elsősorban a szakosított nagyüzemi állattenyésztést tanulmányozták. /mti/

...-

13.55/-n

-20-

Me

bb 41. „menet közben„ építették át az urkuti ércdusító üzemet

vid/lk/m/ki

1963. november 5.

az urkuti mangánbányák csaknem negyven éve szakadatlanul termelő ércdusítójának felújításával, korszerűsítésével megbízott építők és szerelők bravuros munkát végeztek: az üzem leállítása nélkül „menet közben„ birkóztak meg a nem mindennapi feladattal. az építkezés idején egyetlen napig sem szünetelt a munka, teljes kapacitással dolgoztak a dusító berendezések, miközben a gépek felett másfél méterrel megemelték a tetőszerkezetet és vasbetonnal cserélték ki a régi fafödémeket. tetézte a nehézségeket az is, hogy az épületen kívül a gépparkot is fel kellett újítani. az ideiglenes tetőszerkezet alatt előbb hordozható alapokra helyezték a berendezéseket, s ha a helyzet úgy kívánta, az üzemcsarnok másik részébe vitték át.

a rendkívüli építkezés az üzem valamennyi dolgozójától nagy türelmet és áldozatvállalást követelt, mert saját feladatukon kívül a kőművesek és a szerelők zavartalan munkáját is biztosítani kellett. segítőkészségük eredményezte, hogy a rekonstrukciót 17 millió forintos költséggel sikerült megoldani, s így a munkák csak fele annyiba kerültek, mintha hónapokra leállították volna az üzemet.

a veszprém megyei üzemek történetében ez az első rekonstrukció, ahol a munkálatok végét jóformán csak a beruházási jegyzőkönyvek aláírása jelzi, mert az új gépcsoport és a teljesen felújított üzemépület szinte észrevétlenül, a termelés leállítása nélkül lépett a régi helyébe. /mti/

...-

bb 42. a tiszapalkonyai hőerőműben termelt melegvizzel fűtik a tiszai vegyikombinát üzemrészeit

vid/lk/m/ki

1963. november 5.

a tiszai vegyikombinát műtrágyagyárának üzemeltetéséhez szükséges gőzt és forróvizet a közeli tiszapalkonyai hőerőműben állítják elő és távvezetéseken juttatják el a vegyikombinátba. a hőerőműben az ellátáshoz szükséges bővítési munkák első részét befejezték. a fejlesztés során két új boiler-rendszerű, hőki-cserélőt és más berendezéseket szereltek fel. ezek segítségével a turbináknál egyszer már munkába fogott forró gőzzel óránként több mint 3.000 tonna vizet melegítenek fel, s ezt három kilométer hosszú távvezetéken továbbítják a vegyikombinát üzemének fűtésére. a berendezés és a távvezeték elkészült és már az erőműben termelt melegvizzel fűtik - többek között - a nitrogén műtrágyagyár 200 ezer léghőméreres ammoniagyártó csarnokát, a nagsavgyárat, a karbantartó üzemet és az ötemeletes irodaházat. /mti/

...-

14.07/-n

-21-

Me

bb 43. november 7-től ismét a felszabadulás térig közlekedik a 44-es, a 67-es, és a 68-as villamos

i nbj/tm/m/vg

1963. november 5.

az astória aluljáró építői az utóbbi hetekben megfeszített erővel dolgoztak, hogy november 7-re átadassák a rákóczi ut - kossuth lajos utcai villamospályát a forgalomnak. munkájuk eredményes volt. november 7-én üzemkezdettől a 44-es, a 67-es, és a 68-as jelzésű villamos ismét a felszabadulás térig közlekedik. a rákóczi ut - tanács körut kereszteződésénél lévő jelenlegi végállomást ideiglenes megállóhelyé alakítják át.

a kereszteződésben a rákóczi ut - kossuth lajos utcai közutat előreláthatólag november 25-e körül adját át a forgalomnak. /mti/

bb 44. shepard stone látogatása a magyar sajtó házában

k/lk/m/sr

1963. november 5.

shepard stone, a ford alapítvány külföldi ügyekkel foglalkozó igazgatója kedden ellátogatott a magyar sajtó házába és szívélyes eszmecserét folytatott a magyar újságírókkal az amerikai és a magyar sajtó különböző problémáiról. a beszélgetésen részt vett siklósi norbert, a muosz főtítkára is. /mti/

14.14/-n

-22-

bb 38. „nógrád ifjusága”, címmel megjelent a nógrád megyei kisz-bizottság havilapja

vid fm/tné vm fm

1963. november 5.

„nógrád ifjusága”, címmel kedden megjelent a nógrád megyei kisz-bizottság havi híradója. a lap megemlékezik a nagy októberi szocialista forradalom 46. évfordulójáról és részletesen foglalkozik a megye fiataljainak életével, munkájával. /mti/

bb 45. pártmunkásküldöttség utazott varsóba

gg vm sr

1963. november 5.

pártmunkásküldöttség utazott kedden varsóba a lengyel egyesült munkáspárt központi bizottságának meghívására. a küldöttséget párdi imre, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb államgazdasági osztályának vezetője vezeti. a ferihegyi repülőtéren hollai imre, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője bucszította a küldöttséget, ott volt aleksander wozniak, a lengyel népköztársaság magyarországi nagykövetségének titkára. /mti/

bb 46. varga györgy,

k di/gg vm sr

1963. november 5.

a központi népi ellenőrzési bizottság elnöke kedden a magyar sajtó házában a népi ellenőrzés szervezetével és munkájával kapcsolatos időszerű kérdésekről tájékoztatta az újságírókat. /mti/

bb 47. kiváló műkedvelő együttesek és szakkörök kitüntetése

t vt/gg vm sr

1963. november 5.

a szakszervezetek fehérvári uti egressy gábor művelődési házában - a szot, a kisz, a népművelési intézet képviselőinek jelenlétében - kedden kitüntetések adott át varga edit, a művelődésiügyi minisztérium közművelődési főosztályának helyettes vezetője, a legjobb műkedvelő művészeti csoportoknak, illetve szakköröknek.

/folyt.köv./

14.45/-n

-23-

/bb 47. kiváló.....1.folyt./vm

„kiváló együttes,, kitüntetés ez évben 17 művészeti csoport - színjátszók, táncosok, bábjátékosok - kapott, a „kiváló szakkör,, címet pedig hat szakkör nyerte el. a kitüntetettek között van az ötvös Loránd tudományegyetem universitas együttese, a budapesti műszaki egyetem irodalmi színpada, a pécsi mecsek táncegyüttes, a békéscsabai balassi táncegyüttes, s a központi vasas képzőművész kör is./mti/

- . . -

bb 48. a mezőgazdaságban is kísérleteznek a perlit felhasználásával

vid te vm ki

1963. november 5.

a hegyaljai ásványbánya és örlőmű vállalat pálházi perlitbányájában kedden új bányamező fejtését kezdték meg.

a bánya melletti örlőműben jelenleg háromféle szemnagyságu perlitet állítanak elő. már elküldték az első szállitmány porrá-őrölt perlitet a salgótarjáni üvegyárba, ahol a zöld táblaüvegek készítésénél használják fel. a hazai perlit felhasználására kísérleteket kezdett a budapesti kertészeti és szőlészeti főiskola is, nagy szemnagyságu perlitet kevernek a kötött, agyagos földekhez, s azáltal alkalmassá teszik a nedvesség tárolására, valamint lazítják a föld tömött szerkezetét. ugyancsak a kertészeti és szőlészeti főiskolán kísérleteznek a perlit hajtatóházi felhasználásával is./ mti/

- . . -

bb 49. koszoruzási ünnepség a főváros két műszaki egyetemén

t vt/gg vm sr

1963. november 5.

a nagy októberi szocialista forradalom 46. évfordulója alkalmából kedden délben koszoruzási ünnepséget rendeztek a budapesti műszaki egyetem és az építőipari és közlekedési műszaki egyetem kertjében a szovjet hősi emlékműnél. elsőként a tizenegyedik kerületi pártbizottság koszoruját helyezték el, majd a két egyetem tanácsának, pártbizottságának, szakszervezeti bizottságának és kisz bizottságának képviselői koszoruzták meg az emlékművet.

/folyt.köv./

15.00/a

- 24 -

Me

/bb 49. koszoruzási.....1.folyt./vm

délután a budapesti műszaki egyetem disztermében műsoros ünnepség volt. az ünnepi beszéd után kihírdették a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójának tiszteletére kiírt oktatói tudományos pályázat eredményét, majd dr. Elek Tibor rektorhelyettes átadta a pályadíjakat, utána műsor következett./mti/

- . . -

bb 51. növekszik az állami lakások száma, alapterülete - tanácskozás a népfrontban a harmadik ötéves terv lakásépítés-politikai elgondolásairól

t di/gg vm

1963. november 5.

kedden a hazafias népfront országos tanácsának székházában értekezletet tartottak a harmadik ötéves terv lakásépítés-politikai elgondolásairól. dr. Szabó János építésügyi miniszterhelyettes vitaindító előadásában elmondotta, hogy a harmadik ötéves terv előkészítő munkálatai, a már jóváhagyott program alapján, 350.000 lakás építésére vonatkoznak.

a második ötéves tervhez képest - a teljes előirányzaton belül - jelentősen növekszik az állami erőből épülő lakások száma, - eléri a 190.000-et. nagyobb beruházásokra a városokban kerül sor, mivel ezek lakásgondjait elsősorban többszintes, nagyobb épületekkel lehet megoldani. a főváros népessége túlzott gyarapodásának ellensúlyozására gyorsabb ütemben fejlesztik Debrecen, Pécs, Miskolc, Szeged és Győr. itt ezer lakosra 15 új lakás építését tervezik.

a harmadik ötéves tervben a lakások átlagos alapterületét 53 négyzetméterben, szobaszámát kétféle irányozták elő. az új otthonok 80-80 százalékát beépített szekrényel, illetve beépített konyhával látják el. gondoskodnak a lakások központi fűtéséről is, ugyanakkor minden új otthont fürdőszobával és melegvíz-ellátással terveznek. növelik a lakások átlagos alapterületét.

az előirányzatok kimondják, hogy az új tipustervekben törekedni kell a fekvőhely nélküli, illetve csak egy fekvőhely elhelyezésére alkalmas nappali szobákkal ellátott lakásfajták kialakítására. a négyszemélyes lakásokat legalább három, az ötszemélyeseket pedig legalább négy lakóhelyiséggel - szobával, illetve félszobával kell tervezni. mindenütt meg kell teremteni a mosógép és centrifuga, valamint a hűtőszekrény elhelyezésének lehetőségét is. a központi fűtéses lakások konyháiba beépített butort, valamint gáz, vagy villanytüzhelyet szerelnek fel.

/folyt.köv./

15.55/a

- 25 -

Me

/bb 51. növekszik.....1.folyt./vm

az építésügyi miniszterhelyettes azt is elmondotta, hogy a lakások 58 százaléka új lakótelepeken, 42 százaléka pedig rekonstrukciós területeken épül, de az esetek többségében 250-300 lakásos, vagy ennél nagyobb egységekben. az állami erőből sorra kerülő építkezésekkel összefüggő szanálás mértéke eléri a 11.5 százalékos országos arányt, s mintegy 22.000-23.000 lakást érint. ez a második ötéves tervben csupán 5 százalék volt. a szanálások növekedését az is indokolja, hogy mind jobban fogynak a városok szabad építési területei. budapesten például sor kerül a józsefváros, a ferencváros, óbuda stb. régi házainak lebontására és újraépítésére.

az előadást vita követte, majd a népfront lakáspolitikai akcióbizottságának tevékenységét és legközelebbi terveit dr. szamek tamás ismertette./mti/

- . -

me

16.15/a

- 26 -

bb 53. repülőgépekkel a gabonacsócsárolók ellen

vid j szb ká

1963. november 5.

a Lábodi állami gazdaságban két műtrágyaszóró repülőgép 6500 holdnyi területen permetezte ki a szuperfoszfát-, nitrogén- és káli-műtrágyát az őszi és a tavasziak alá. most, hogy a gabonátáblákon megjelentek a csócsárolók, a gépeket nyomban ezek irtására osztották be. a repülőgépek többszáz hold őszi kalászosra szórták ki a hch-vegyszert. /mti/

-.-

bb 54. ,, minden háztáji gazdaságból egy hizott sertést, - a népfront kezdeményezésére mozgalom indult szolnok megyében

vid j szb ká

1963. november 5.

,, minden háztáji gazdaság adjon egy hizott sertést, ,, jelszóval indított mozgalmat a hazafias népfront szolnok megyei bizottsága keddi tanácskozásán, amelyen az állatállomány helyzetét és a téli átteleltetés problémáját vitatták meg. a jelenlevő termelőszövetkezeti, tanácsi szakemberek megállapították, hogy 66 000 termelőszövetkezeti család a háztáji terület több mint kétharmad részén termel kukoricát. ezen túlmenően premizálás, részes művelés és egyéb címen mintegy 3 000 vagon kukoricát kaptak vagy kapnak a háztáji gazdaságok. a viszonylag jó takarmányhelyzet ellenére az idén mindössze 35 000 darab sertés értékesítésére szerződtek, holott csak a közösből kapott szemes takarmány 50 000 egymázas hizó előállításához elegendő. ha minden háztáji gazdaság egy hizott sertést értékesítene, jövőre több mint 60 000 hizott sertéssel segítenék az ország ellátását. /mti/

-.-

bb 55. november 9-én naptárgrafikai kiállítás nyílik

i tf/lk szb fm

1963. november 5.

november 9-én naptárgrafikai tárlat nyílik a kulturális kapcsolatok intézetének dorottya utcai bemutató termében balogh istván, darvas árpád, ernyei sándor, finta józsef, görög lajos, hegedüs istván, konecsni györgy, máté andrás, papp gábor, sinka mátyás és szilvásy nándor grafikusművészek munkáiból.

a kiállítást december 8-ig tekintnethi meg a közönség. /mti/

-.-

16.25/a

- 27 -

me

bb 52. „játérország,, a könnyüipari pavilonban

t tó/tm szb vg

1963. november 5.

„játérországgá,, változott a budapesti nemzetközi vásár könnyüipari pavilonja. azzá tette a sport-, hangszer- és játékkáru nagykereskedelmi vállalat, amely itt rendezte a karácsonyi csucsforgalom előtti, immár hagyományos játékiállítását. a kiállítás célja, hogy bemutassa a nagyközönségnek és a szakembereknek a játékok jelentőségét a gyermekek testi és szellemi fejlődésében, érzékeltetni kívánják, hogy a helyesen megválasztott játékok hogyan segítik a munka szeretetére való nevelést, hogyan válnak a játékok az ügyesség fejlesztésének fontos segítőeszközeivé. a játékok fontossága abban is lemérhető, hogy az elmúlt 10 évben körülbelül háromszorosára nőtt forgalmuk.

az idei karácsonyi csucsforgalomra a játékok széles választékával és legtöbbjükkel kielégítő mennyiséggel készült fel a kereskedelem. az egész évre tervezett körülbelül 80 ujfajta játék közül 60 a karácsonyi vásárlásokra kerül forgalomba, elsősorban az ügyességet fejlesztő, gondolkodást kívánó mechanikus, elektromos, politechnikai játékok választékát és mennyiségét bővítették és mind nagyobb teret hódítanak a műanyagjátékok. a felkészülésnek ezt az irányát érzékelteti többek között, hogy a mechanikus és elektromos fémépítőkből a tavalyi 17 000 garnitúra helyett az idén 32 000 a kereskedelem készlete. a közlekedési játékok száma, amelyek egyben a helyes közlekedést is oktatják, a tavalyi 20 000-ról 50 000-re nőtt. lendkerekes járművekből 70 000-rel több, összesen 350 000 kerül forgalomba. a kiállítás arról tanuskodik, hogy megkezdődött az elem-működésű kisvasutak hazai gyártása, az ndk-ból is kapott azonban ilyen játékokat a belkereskedelem. nagy érdeklődésre tarthat számot a gyermekek körében az ujfajta kresz-iskola, a forgalomjáték és még a karácsony előtt forgalomba kerülő bűvész-játék, amelyből különböző bűvész-trükköket lehet elsajátítani.

a mennyiség és választék javulása ellenére néhányfajta játékból kisebb hiányra számít a kereskedelem. kevesebbet kaptak a rendeltnél a különböző mackókból, a pálma gumigyár nagyon tet-szetős új játékaiból és ródlikból.

a „játérországot,, november 6-18 között naponta 11-től 19 óráig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

.-.

16.42/a

- 28 -

bb 50. novemberi tavasz a tiszta mentén - 222 000 holdon szépen fejlődnek az őszi kalászosok szolnok megyében

vid j szb ká

1963. november 5.

a tiszta mentén évtizedek óta nem volt olyan kedvező időjárás, mint az idei őszen, valóságos novemberi tavasz köszöntött be. szolnok megyében vasárnap még csak 18 fokig melegedett fel a levegő, hétfőn és kedden pedig már 23-25 fokot mértek a koradélutáni órákban. az ajándékba kapott rendkívüli meleg hatására a jászság és a tiszazug több részén ismét virágba borultak az orgonabokrok és az almafák. az enyhe őszi hónapok, valamint az november eleji meleg a mezőgazdaságban is érezteti kedvező hatását. szolnok megyében 222 000 holdon régen voltak olyan szépek az őszi vetések, mint most. 42 000 holdon az őszi árpa, valamint a takarmánykeverék már majdnem olyan állapotban van, mint tavasszal volt. erőteljesen fejlődnek, szépen bokrosodnak, és magasságuk eléri a 10 centimétert. a fejlődés olyan erőteljes, hogy több helyen juhnyájjakkal járatták a földeket. megyszerte több mint 180 000 holdon kikelt a buza, és a szeptember közepén bevetett földeken erőteljesen bokrosodik a növény. a szakemberek bizakodóan néznek a tél elé. /mti/

.-.

bb 56. három érdekes rövidfilmet mutatnak be csütörtökön

i s/gk szb fm

1963. november 5.

november 7-én, csütörtökön a fővárosi mozikban három érdekes rövidfilmet mutatnak be. a mozik vásznára kerül a budapesti filmstúdió „öreg hangszerek,, című új kisfilmje. a filmszalagon feltűnnek és megszólalnak a ma már alig ismert régi népi hangszerek. a magyar folklór érdekes területével foglalkozó filmet Lakatos Vince rendezte.

ugyancsak csütörtökön tüzik műsorra „a petropavlovszki erdő restaurálása,, című szovjet riportfilmet, amely a munkások és a művészek hétköznapi munkáját örökíti meg. angol film-művészek alkotása a harmadik bemutató, az „engedjétek szabadon a népet,, a film a délafrikai unióban uralkodó fajgyűlö-lő rendszer megrázó hiteles dokumentuma. /mti/

.-.

16.50/a

- 29 -

me

mo

bb 58. debreceni professzor előadásai az egyesült államokban

vid fm/tné-lm fm

1963. november 5.

dr. aczél jános, a debreceni kossuth Lajos tudományegyetem matematikai intézete analízis tanszékének vezetője az egyesült államokba utazott. mint vendégprofesszor - az egyesült államok több egyetemén tart előadásokat. /mti/

.-.

bb 59. átadták a nádudvari termelőszövetkezet önálló nagyjavító műhelyét

vid j-lm ká

1963. november 5.

kedden délben átadták rendeltetésének a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezet új, önálló nagyjavító műhelyét. a hajduság legnagyobb termelőszövetkezetének új létesítménye háromhajós és nagycsarnokában korszerű felszereléssel javíthatják a gépeket, motorokat. a nagyjavító építése 2.5 millió forintba került, a berendezésekre pedig másfélmillió forintot költöttek. /mti/

.-.

bb 60. ülést tartott a dunaujvárosi tanács végrehajtóbizottsága

vid fm/tné-lm fm

1963. november 5.

a dunaujvárosi tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén megtárgyalta a városgazdálkodási vállalat munkáját. megállapította, hogy a vállalat jelentős eredményeket ért el a város parkosításában és szépítésében. az idén 40 000 rózsa virított dunaujváros parkjaiban.

az ülésen ismertették az angol testvérvárosból, coventryből érkezett táviratot, amely szerint coventryből rózsákat és fűmagot küldenek a magyar testvér-városba. a végrehajtóbizottság elhatározta, hogy a vidámparkban rózsakertet létesítenek, amelyben külön táblákban ültetik el az angliából kapott rózsátöveket. A dunaujvárosi dolgozók az idén eddig több, mint félmillió óra társadalmi munkát végeztek, aminek értéke meghaladja a hárommillió forintot. a végrehajtó bizottság ezért köszönetét fejezte ki a város dolgozóinak. a legjobbakat a november 7-i ünnepségen a társadalmi munkások aranyjelvényével tüntetik ki. /mti/

√ a tanácskozás on megállapították, hogy. -.-

17.03/a

- 30 -

me

bb 57. tanácskozás a termelőszövetkezeti zárószámadások előkészítéséről

t. i. e. szb ká

1963. november 5.

két napos tanácskozást tartottak hétfőn és kedden a földművelésügyi minisztériumban az 1963. évi termelőszövetkezeti zárószámadások előkészítéséről. az értekezleten a megyei tanácsok mezőgazdasági és pénzügyi osztályainak azok a szakemberei vettek részt, akik szakmailag irányítják és ellenőrzik a zárószámadások készítését.

az idei zárószámadások során több mint 3 600 termelőszövetkezetben mérik fel az egész évi közös gazdálkodás eredményeit és hiányosságait, s mintegy 1 100 000 szövetkezeti tagnak a közös munkából származó évi jövedelmét számítják ki. a tanácskozáson a szakemberek megbeszélték azokat a módszereket, amelyekkel kimutatják a szövetkezeti vagyon és az évi bruttó jövedelm összegét, s értékelik az ezek mértékét befolyásoló tényezőket. /mti/

.-.

bb 61. a nógrádi szénmedence több szocialista brigádja már teljesítette évi tervét

vid tm szb ki

1963. november 5.

a nógrádi szénmedencében száznál több bányászbrigád vetélkedik a szocialista munka brigádja cím elnyeréséért. a bányászbrigádok közül többen az idei munka eredményeként már másodszor várományosai a kitüntető címnek. a szorospataki bányában papp béla vájár 39 fős brigádja két százalékkal csökkentette a szén palatartalalmát és esedékes termelési tervét nyolcezer csillával túlszárnyalta. így a november 7-ét köszöntő forradalmi műszakban, kedden teljesítette egész évi tervét.

a szurdoki bányászok versenyében székely sándor vájár 15 fős brigádja 10 százalékkal termelt többet esedékes tervénél. teljesítették évi tervüket a mizserfai szénbányák legjobbjai: sági istván vájár, kisz-brigádja és herczeg józsef brigádja is. a mátranovákai, a kányási és a kisterenyei szénbányák több, szocialista címet viselő brigádja is évi tervén felül termel már. ezeken a brigádoknak jelentős részük van abban, hogy a trüsztt több mint 105 000 tonnával tetézte már meg eddig esedékes évi tervét. /mti/

.-.

1705/lm

-31-

me

bb 68. felavatták a magyar ipar új büszkeségét, a dunai cement és mészművet

t gö/zs/tm szb sr

1963. november 5.

kedden vácott ünnepélyesen felavatták a második öt éves terv egyik legnagyobb beruházását, a csaknem két és félmilliárd forint költséggel épült dunai cement és mészművet. az ünnepségek már hét-főn megkezdődtek, amikor dr. traumann rezső építésügyi miniszter, pullai árpád, a kisz központi bizottságának első titkára és somoskői gábor, az építő-, fa- és építőanyagipari dolgozók szakszervezetének főtitkára kitüntette a dcm építésében kiváló eredményt elért dolgozókat. a párt- és a kormány elismerését dr. traumann rezső tolmácsolta, majd dr. talabér józsefnek, a dcm főmérnökének és bartalis andrásnak, az ém 1. számú mélyépítő vállalatát műves brigádvezetőjének átnyújtotta a munka érdemrend kitüntetését. huszonnyolcan szocialista munkáért érdeméremet, 26-an pedig munka érdeméremet kaptak. kitüntetésben részesültek a dcm építésében résztvevő, kiváló teljesítményt nyújtó német szakemberek is. kurt holinski és harry dahn, a dessau cementgyártó gépgyár építésmérnökei, a szocialista munkáért érdeméremet, dieter suschowk, heinz dohms, valamint günter hermann, a dessau cementgyártó gépgyár gépésmérnökei pedig munka érdemérem kitüntetését kaptak. pullai árpád 30 magyar és német dolgozónak kisz érdeméremet, 60 építőnek kisz aranykoszorús jelvényt adott át. somoskői gábor nyolc dolgozónak a szakszervezeti munkáért, 76 dolgozónak pedig az építőipar kiváló dolgozója kitüntető jelvényt adta át.

a keddi avatóünnepségre ünnepi díszbe öltözött a hatalmas új ipari létesítmény. a gyár bejáratát vörös, nemzeti színű és ndk-zászlók díszítették, s a gyáregységek homlokzatán magyar és német nyelvű feliratok hirdették: a dcm építői és szerelői teljesítették vállalkásukat, a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójára, határidő előtt mind a három kemence megkezdte a munkát. az ünnepségen résztvett kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a minisztertanács elnöke, biszku béla, a központi bizottság titkára és focs jeno, a minisztertanács elnökhelyettese, az mszmp politikai bizottságának tagjai, cservenka ferencné, az mszmp pest megyei pártbizottságának első titkára, pullai árpád, a kisz kb első titkára, buzás istvánné, a váci városi pártbizottság titkára, továbbá horst schumann, a szabad német ifjusági szövetség központi tanácsának első titkára és wilhelm meissner, az ndk budapesti nagykövete.

/folyt.köv./

17.20

- 32 -

Me

bb 68. /felavatták a magyar... 1. folyt./- szb

a vendégeket a dcm bejáratánál traumann rezső építésügyi miniszter, pataki lászló, a kisz kb titkára, dr. talabér józsef, a dcm főmérnöke, szabó zoltán, az üzem pártszervezője, mészáros zoltán, az üzem kisz-szervező titkára és laki lászló szakszervezeti titkár fogadta. kádár jánost és a társaságában levő párt- és állami vezetőket dr. talabér józsef tájékoztatta a dcm építőinek munkájáról. elmondta, hogy a hatalmas ipari létesítmény megalkotásából mintegy száz különböző tervező, kivitelező és egyéb vállalat vette ki részét. a dcm berendezése, az alkalmazott technológiai és műszaki eljárások jóval magasabb színvonalúak, mint a többi magyar cementgyáraké, s termelésének megindulásával teljes egészében biztosítható a második öt éves terv építkezéseihez szükséges cementmennyiség. beszámolt arról a gyümölcsöző együttműködésről, amely a beruházásban érintett ndk-beli, továbbá csehszlovák, lengyel és magyar vállalatok között kialakult, s amely nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a rendkívül szerteágazó, bonyolult feladatokat határidő előtt megoldhatták.

a dcm vezetőivel folytatott beszélgetés után a vendégek gyárlátogatásra indultak. első utjuk a nyersmalom-csarnokba vezetett, ahol dobrányi lászló, hidvégi lászló osztályvezetők és sauer emil, a szerelési munkák vezetője köszöntötték kádár jánost. ezután az agyagszárító üzem hatalmas gépeit tekintették meg, s hosszan elidőztek a gyáróriás három, 100 méter magasságu kéménynek tövében. a főmérnök megmutatta a vendégeknek a naszály oldalában levő mészkőbányát és ismertette, hogyan szállítják be az agyagot a feldolgozó gépekhez. a lepol-üzemben horst struse és kurt holinski német mérnök vezette végig a modern gépsorok között a látogatókat. a granuláló üzemben a forgódoboknál időztek a vendégek, ismerkedtek a munkafolyamattal, majd megtekintették a kemencéket. a lepol-rendszerű kemencék teljes „gőzzel” dolgoztak: klínkert égettek bennük. kádár jános, biszku béla és focs jeno az ott dolgozók szíves invitálására közelebbről is megismerkedtek a klínkerégetés titkaival, s védőszemüvegen át vizsgálták az izzó anyagot.

a vendégek felkeresték a cementörklő-malmot is, ahol ezertonna szám portlasztják, keverik az agyagot, a mészkövet, és a klínkert. a csomagoló üzembrészen guzik gyula főművezető bemutatta a cementgyártás munkafolyamatának egyik utolsó szakaszát, az „okos”, csomagoló automaták munkáját. a gépek éppen 500-as portland-cementet töltöttek a papírzsákokba, s a cementtel telt zsákok innen szállítószalagon tették meg az utat a rakodóállomáshoz, s az indulásra készen álló vasúti kocsikig. kádár jános elismeréssel hallgatta a szakszerű magyarázatot: egy-egy szállítószalag átlag 10-12 perc alatt rak meg egy vagon s a munka irányításához csupán 3 ember szükséges.

/folyt.köv./
17.35/a

- 33 -

Me

bb 68. /felavatták a magyar... 2. folyt./- szb

a gyárlátogatás után az avatóünnepség résztvevői nagygyűlésen találkoztak a dcm tervezőinek, építőinek kollektívájával. ott voltak a gyűlésen a munkálatokban résztvevő ndk-beli dolgozók, mérnökök, tervezők és szerelők is. szabó zoltán megnyitó szavai után trautmann rezső mondott beszédet.

hangsúlyozta, hogy nagy feladatok végrehajtására alkalmas építőiparnak korszerű, jó minőségű és nagy mennyiségű építőanyag-ra, épületszerkezetre van szükség. ezt figyelembe véve építőiparunk az utóbbi években komoly erőfeszítéseket tett az ipari bázis kiszélesítésére. az erőfeszítések eredményeként a közel-múltban - s a legközelebbi hónapokban is - számottevő termelő kapacitással gyarapszik a magyar ipar. elkészült például a lábattani és a hejőcsabai cementgyár, befejeződött a zagyvapálfalvai síküveggyár rekonstrukciója, megkezdte működését a tatabányai új aknakemencés mészüzem, a pécsi panelgyár, és a stasa üzem, továbbá az eternit művek modern azbeszt-cement csőgyártó üzeme. ezekben a napokban gyűjtik be az orosházi üveggyár első hutáját, hogy ott is megkezdődjék az öntött üveg termelése, felavatásra vár a berentei gáz-szilikát gyár és az alsózsolcai vasbetonelemgyár is.

- a dunai cement és mészmű e fontos beruházások között is kiemelkedő helyet foglal el - folytatta trautmann rezső. - első sorban azért jelentős, mert népgazdaságunk rendelkezésére bocsátja azt a cementmennyiséget, amelyre a legfejlettebb építési rendszerek kialakításához és elterjesztéséhez iparunknak szüksége van. hazánk a cementtermelést tekintve az európai rangsorban mindeddig az utolsó helyek egyikén állt, most azonban nagyot lépünk előre, s egyszerűen felzárkózunk a „ranglista” középen helyet foglaló országokhoz. ez viszont arra is utal, hogy a cementipar fejlesztésében a dcm teljes üzembelépése után sem szabad megállnunk, annyit azonban máris joggal mondhatunk, hogy a következő esztendő lakásépítési ipar-, mezőgazdaság, közlekedés és közműfejlesztési programjának végrehajtásához elegendő cementünk lesz.

a miniszter a továbbiakban elismeréssel szólt a műszaki tervek, a technológiai berendezések, a szállítók, a szerelők, az építők nagyszerű munkájáról, amely lehetővé tette az új létesítmény határidő előtti üzembhelyezését. kiemelte: nagyban segítette a munkát, hogy a dcm építése hazánkban, sőt a közreműködő német demokratikus köztársaságban is közüggé vált.

/folyt.köv./

17.47/- szb

-34-

me

bb 62. a forradalmi versenyszakaszi eredményei a borsodi üzemekben

vid /L-Lm k1

1963. november 5.

a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójára fellendült a munkaverseny a borsodi üzemekben.

a lenin kohászati művekben a durvahengeremű blokkosri hengerészei a vállalt 523 helyett eddig átlagosan 538 öntecset hengereltek naponként, s ha ezt a teljesítményt tartják, hamarosan letörlesztik hiányukat. a nagyolvasztómű dolgozói eddig kereken kétezer tonna nyersvassal csökkentették adósságukat. a feldolgozó üzemek szempontjából lényeges eredmény, hogy az elmúlt hónapban - az előző hónapokhoz viszonyítva - ötezer tonnával több félkész- és készárut szállítottak ki a gyárból.

a kohászati művekben a forradalmi versenyszakaszi összesítése máris kedvező képet mutat: alig egy hónap alatt több mint huszmillió forint értékkel termeltek többet az előírtnál, s ezzel a forintban mutatkozó elmaradást pótolták is.

a diósgyőri gépgyárban az üzemek, munkabrigádok külön felajánlásokkal is támogatják a forradalmi verseny sikerét. a melegtchnológiai osztály november 7. nevet viselő műszaki brigádja például - vállalásának megfelelően - százezer forint értékű anyag megtakarítását tette lehetővé, különböző gyártási módosításokkal.

az ózdi kohászati üzemekben a nagyolvasztómű olvasztárai nyersvastermelésben már mintegy tíz napra növelték előnyüket. közben javították a vas minőségét és jelentősen csökkentették a kokszt-felhasználást. a martinászok az olvasztó kemencék teljesítményét fokozták figyelemre méltóan, néhány eredményük már megközelíti, sőt eléri a világszínvonalat./mti/

--

bb 64. josé maria camp regas,

k áe/gg-Lm sr

1963. november 5.

a hazánkban tartózkodó neves mexikói drámaíró és felesége kedden délután az írószövetség székházába látogatott és szívélyesen elbeszélgetett a drámaírói szakosztály tagjaival./mti/

--

17.56/- szb

-35-

me

bb 65. budapesti tanácsi dolgozók kitüntetése

k vt/lk-lm sr

1963. november 5.

sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke a nagy októberi szocialista forradalom 46. évfordulója alkalmából kedden kitüntetésekkel adta át budapesti tanácsi dolgozóknak kiemelkedő munkájuk elismeréséül./mti/

■-■.-

bb 66. „bátor emberek”, balatonlelén - fürdőzők a 11 fokos balatonban

vid tné-lm ki

1963. november 5.

a kellemes meglepetésként beköszöntött 21 fokos novemberi „tavasz”, újból benépesítette a balaton partjait. a megkészt nyaralók, a tó őszi vendégei ingre vetkőzve, kihajtott gallérral napoznak a mólókon.

a legmerészebbek a balatonlellei „május 1”, szakszervezeti üdülő fiatal vendégei voltak, akik közül nyolcan nem elégedtek meg a napfürdővel, hanem kedden a déli órákban meg is fürödtek a balaton 11 fokos vizében. a néhány percig tartó fürdés után mindegyiknek jól esett a forró tea, amit az előre látó gondok erőltetett a bátor emberekbe./mti/

.-.-

bb 67. a török köztársaság elnökének köszönő távirata dobi istvánhoz

lk-lm sr

1963. november 5.

cemal gürsel, a török köztársaság elnöke táviratban mondott köszönetet dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének a török köztársaság kikiáltásának 40. évfordulója alkalmából küldött jókívánságokért./mti/

.-.-

18.--/- szb

-36-

Me

bb 63. ünnep előtti prognózis: tovább tart a rendkívüli enyheség - szerdán 20-24 fokos meleg várható

i cs/gg szb ká

1963. november 5.

a szokatlanul enyhe, napsugaras novembereleji napok szeptember hangulatot árasztanak: budapesten már nemcsak az átmeneti kabátok, de a ballonok is „lemelegedtek”, a járókelőkről a viseletváltás érthető is, hiszen - mint a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán elmondották - az éjszakai hőmérséklet legutóbb 10 fokkal, a nappali maximumok sokhelyütt 7-8 fokkal haladták meg az időszaknak megfelelő normákat. kedden szokatlanul langyos volt a reggel, s így a tartós napsugárzás gyors felmelegedést okozott csaknem mindenütt. kisebb mennyiségű csapadékot csak eger és kiskunhalas vidékéről jelentettek a megfigyelők. az ország leghűvösebb pontja miskolc volt, de itt is 18 fokot mértek. a dunántúlon általánosan 20 fok fölé emelkedett a hőmérők higánya. sopronból a koradélutáni órákban 21, szombathelyről 22 fokot jelentettek. az aalföld több állomásán mértek 23-24 fokot, a fővárosban a hétfői 19 fokról 22 fokra emelkedtek a maximumok.

a meteorológusok szerint a rendkívüli enyheség valószínűleg a közelgő ünnep alatt is tart. szerdán reggel 8-11, a délutáni órákban 20-24 fok várható. a felhőképződés szerdára kissé erősödik, valószínűleg több helyen lesz már kisebb eső, vagy átfutó zivatar. /mti/

.-.-

18.05/- szb

-37-

Me

bb 68. /felavatták a magyar... 3. folyt./- szb

a kommunista ifjusági szövetség védnökséget vállalt a munkálatok felett, s az ifj munkások és a tapasztalt, idősebb szakemberek összefogásával jónéhány részhatáridőt is lerövidítettek. az első kemencét például 1963 április 1 helyett március 20-án, a másodikat 1964. január 1 helyett ez év augusztus 20-án üzembe helyezték, s néhány nappal ezelőtt működésbe hozták a harmadik kemencét is, amelynek begyújtását az eredeti terv 1964 július 1-re irányozta elő. a tervezettnél kerekén egy esztendővel előbb, ez év utolsó napjaiban befejezik a salaktechnológiai munkákat is.

trautmann rezső az őszinte elismerés hangján beszélt a nemzetközi együttműködésről, s példaként említette a lengyelországtól vásárolt monumentális géptestek magyarországra szállítását. a rendkívüli méretű szállítmánynak különleges teherhordó-gépjárműveket biztosítottak, s a gépkocsiknak lengyel és csehszlovák barátaink a szó szoros értelmében zöld utat nyitottak, olyanira, hogy a csehszlovákiai utszakaszon az utvonalak felett húzódó vezetékeket a szállítás idejére megemelték.

- bátran mondhatom, hogy a dunai cement- és mészmű iparunk, s ezen belül az építőipar büszkesége, nagyszerű példája a szocialista országok nemzetközi összefogásának. a technológiai berendezéseket a német, a forgókemencéket a lengyel, a csomagológépeket és az exkavátorokat a csehszlovák ipar készítette. az említett

országok ipari, kereskedelmi és egyéb szerveivel kialakított jó kapcsolatot a miniszter bejelentette, hogy a kétmilliárd négyszáz millió forintos beruházás végrehajtásakor jelentős összeget, mintegy 200 millió forintot megtakarítottak.

✓ **eredményes munkánk egyik záloga volt.**

- az építők vállalatuknak - hogy a tervezettnél egy esztendővel előbb üzembe helyezik a dcm-et, - becsülettel eleget tettek. ez azonban nem jelenti azt, hogy most már minden feladaton túljutottunk, s új ipari létesítményünk teljes kapacitással, folyamatosan működik. a szakemberek jól tudják, hogy egy ilyen monumentális alkotás létrehozásakor a különböző, önmagukban is nagy egységet képező üzemszettek, az egyes bonyolult technológiai vonalak beállítása nem megy simán. az üzem minden technológiai elemét, s magát az egész üzemet is, ,,be kell járni,,.

/folyt.köv.!

18.11/- szb

-38-

Mo

bb 68. /felavatták a magyar...4.folyt./-lm

etekintetben a szerelésen dolgozó és dicséretes munkát végző német munkatársainkra is sok feladat vár még: teljes egészében biztosítani kell a garanciális teljesítmény-igazolásokhoz szükséges feltételek megteremtését. az üzem vezetősége akkor jár el helyesen, ha a jövő évet arra használja fel, hogy megfelelő mérvű folyamatos termelés mellett a berendezéseket aláveti minden lehető biztonsági próbának és különféle műszaki intézkedésekkel hosszú évtizedekre megteremteni a dcm harmónikus, üzembiztos termelésének feltételeit.

trautmann rezső beszéde további részében a dunai cement- és mészmű termelési terveinek néhány jellemző adatát ismertette. a dcm már eddig is mintegy 135 000 tonnával enyhítette a cementellátási gondokat. az év végéig további, körülbelül 40 000 tonna kerül ki a gyáróriásból. ha a dcm eléri a megkívánt teljesítményszintet, a teljes kapacitással működő mészkőbánya másfél millió tonna mészkövet, az agyagbánya 400 000 tonna agyagot, a cementgyár 760 000 tonna klinkert, illetve egymillió tonna kohósalakportlandcementet termel évente. kiemelte, hogy a forgókemencék a jelenleg üzemelő magyarországi cementgyárakhoz képest 40 százalékkal kevesebb hőenergiát fogyasztanak, s a dcm termelékenységé megközelítőleg egyharmaddal múlja felül többi cementgyárunk teljesítményét. a miniszter végül a kormány nevében ismételtén köszönetet mondott az építőknek áldozatos munkájukért, s elismeréssel szölt a magyar és ndk-beli ifj munkások példamutató, nagyszerű segítségéről is.

a magyar kommunista ifjusági szövetség központi bizottsága nevében pulai árpád köszöntötte a gyűlés résztvevőit. elmondta, hogy ifjuságunk megértette, mit jelent az országnak a dunai cement- és mészmű felépítése, és szívvel-lelélekkel csatlakozott a zöld utat a dcm-nek mozgalomhoz. a nyári szünetben 4 800 egyetemista és középiskolás vállalt részt a munkákból, s 12 000 budapesti, nógrád, komárom és pest megyei ifju mintegy félmillió óra társadalmi munkát végzett az építkezésen. fiatalok százai érkeztek vácra kisz megbízólevéllel, s valamennyien becsülettel helytálltak, teljesítették önkéntes vállalatukat. az építőkkel együtt ifj munkások ezrei szálltak harcba a határidőkkel, a munka közben felmerült különböző nehézségekkel, s a zöld ut jelszava gyakorlati valósággá vált.

- a magyar fiatalok és munkások erőfeszítéseikhez nagy segítséget kaptak a német demokratikus köztársaság ifjuságától, ifjusági szervezetétől.

/folyt.köv./
18.15/a

- 39 -

Mo

bb 68. /felavatták a magyar ...5.folyt./-lm

a dcm határidő előtti felépítéséért indított akció csakhamar támogatókra talált a dessau zementanlagenbau-gyárban éppugy, mint a német vasutaknál, s fiatal német barátaink mindent megtettek, hogy a gépek és az alkatrészek határidőre megérkezzenek. a proletárinternacionalizmus, a testvéri egység és barátság nagyszerű megnyilvánulása volt a két ország ifjúsági szervezeteinek szocialista szerződése, amelynek kemény munkával eleget is tettek.

köszönet a helytállásért, a baráti támogatásért!

- kommunista fiataljaink nevében mondhatom: készen állunk, hogy a jövőben is minden erőnkkel és tudásunkkal részt vállaljunk további építési feladataink megvalósításából - fejezte be beszédét pullai árpád.

horst schumann, - aki a szabad német ifjúsági szövetség 10 tagu delegációjának élén a dcm felavatására érkezett hazánkba - az ndk ifjúságának nevében köszöntötte a dcm építőit.

- a magyar ipar e nagyszerű új létesítményének határidő előtti felépítése bebizonyította, milyen nagy erő rejlik a szocialista országok testvéri, szoros együttműködésében. az egyetértés, az összefogás egyik legfőbb biztosítéka, hogy történelmileg rendkívül rövid idő alatt valósággá váljanak a szocializmus építésének ragyogó tervei, s bebizonyosodjék: a szocializmus hasonlítóhatatlanul magasabb rendű a kapitalizmusnál, - hangoztatta. - az ndk fiataljai nagyra értékelik azt az őszinte barátságot, amely a német és a magyar népet, a német és a magyar fiatalokat összefűzi. magyar barátainkkal együtt örülünk az építőmunka mai szép ünnepén, s kívánjuk, hogy a dunai cement- és mészmű termelése zavartalan, zökkenőmentes legyen.

a nagy tapssal fogadott beszédek után az internacionálé hangjaival ért véget az ünnepi gyűlés.

az avatóünnepség résztvevői ezután diszebéden vettek részt. a diszebéden kádár jános pohárköszöntőt mondott.

/a pohárköszöntőt későbbi kiadásainkon közöljük/

kádár jános hosszantartó, nagy tapssal fogadott szavai után horst schumann a szabad német ifjúsági szövetség nevében ajándékkal kedveskedett a dcm kiszervezetének. az ajándékért mészáros zoltán mondott köszönetet./mti/

18.20/Lm

-40-

me

bb 69. a dunai vasmű szocialista brigádvezetőinek tanácskozása

vid te szb la

1963. november 5.

kedden délután a dunai vasmű szocialista brigádvezető a gyár művelődési házában tanácskozást tartottak. ezen a szocialista brigádmozgalom helyzetét és jövő feladatait beszéltek meg. szalai józsef, a vasmű szakszervezeti bizottságának titkára elmondotta, hogy a szocialista brigádmozgalom a kohászati kombinátban már ötéves multra tekinthet vissza. jelenleg 488 brigád versenyez a szocialista cím elnyeréséért. közülük 213 brigád elnyerte már a kitüntető címet. három év alatt: 1960, 1961, 1962-ben 400 milliót meghaladó többlettermelést értek el a szocialista brigádmozgalom segítségével.

a tanácskozáson úgy döntöttek, hogy csak olyan brigádoknak a teljesítéseit fogadják el, amelyeknek tagjai képzettségüknek megfelelő szinten tanulnak. figyelemmel kell lenni arra is, hogy a szocialista címet, oklevelet, jelvényt vagy zászlót elnyert brigádok tagjai évről-évre fejlesszék műveltségüket. /mti/

--

bb 70. „tizenöt év a vasutasok között,, címmel képzőművészeti kiállítás nyílt

t tf/lk szb fm

1963. november 5.

kedden a máv északi-járműjavító vállalat művelődési otthonában /10. kerület könyves kálmán körút 25./ gulyás jános, a vasutasok szakszervezete kulturális és sportosztályának vezetője megnyitotta kling györgy festőművész és kirchmayer károly szobrászművész „tizenöt év a vasutasok között,, című közös kiállítását.

a tárlatot november 24-ig tartják nyitva. /mti/

--

bb 71. képzőművészeti kiállítás a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójának tiszteletére

t tf/ szb fm

1963. november 5.

a nagy októberi szocialista forradalom 46. évfordulójának tiszteletére a radnóti miklós klubban kedden kiállítás nyílt a 2. kerületben lakó képzőművészek „szűkebb hazájukat,, ábrázoló alkotásaiból. aradi nóra művészettörténész mondott megnyitó beszédet, majd átadták a kiállító művészeknek a magyar-szovjet baráti társaság 2. kerületi elnöksége, a hazafias népfront és a 2. kerületi tanács által kitűzött pályadíjakat.

a tárlatot november 17-ig tartják nyitva. /mti/

--

18.35/a

- 41 -

me

bb 72. közlekedési balesetek

1 bc/lk szb sr

1963. november 5.

a 13. kerületi keszkenő utca 25 számú ház előtt cseh mihály 31 éves budapesti lakos figyelmetlenül vezetett egy villanytargoncát és nekiütközött egy személygépkocsinak. cseh mihály súlyosan megsérült.

a 11. kerületi somogyi ut és andor utca kereszteződésénél levő vasuti átjárónál szécsényi józsef 66 éves nyugdíjas gyermekocsit tolva tilos jelzés ellenére haladt át a síneken. egy diesel-vonat elütötte. szécsényi józsef és a kocsiban levő egyéves rák balázs súlyosan megsérült és kórházba került.

a 10. kerületi jászberényi uton mati józsef 36 éves budapesti lakos szabálytalanul kanyarodott motorkerékpárjával és összeütközött egy segédmotoros kerékpárral. a vigyázatlan motorkerékpárost súlyos sérüléssel kórházba szállították. /mti/

--

bb 74. székesfehérvár fejlesztéséről tanácskozott az országgyűlési képviselők fejér megyei csoportja

vid gg szb fm

1963. november 5.

az országgyűlési képviselők fejér megyei csoportja kedden ülést tartott székesfehérvárott. a tanácskozáson résztvett földes lászló, a belügyminiszter első helyettese, valamint juhász jános, a fejér megyei pártbizottság első titkára és stéger ferenc, a székesfehérvári városi pártbizottság titkára is.

az országgyűlési képviselők meghallgatták dr. tilinger istvának, a székesfehérvári városi tanács vb. elnökének tájékoztatóját a város 1964. évi fejlesztési programjáról, majd a tájékoztató alapján az országgyűlési képviselők megvitatták a jövő évi lakásépítkezéssel, a kommunális ellátottság fejlesztésével, a városban megvalósuló ipartelepítéssel, továbbá a mezőgazdaság, a művelődésügy, az oktatásügy és a kereskedelem fejlesztésével kapcsolatos kérdéseket. /mti/

--

bb 73. magyar és német pedagógusok baráti találkozója

k vt/te-lm la

1963. november 5.

a pedagógusok szakszervezetének budapesti bizottsága kedden baráti találkozót rendezett kenyérmező utca 6 szám alatti helyiségében. az összejövetelen az ndk-ból tanulmányuton hazánkban tartózkodó földrajzszakos tanárok és magyar kollégáik vettek részt, s szaktárgyak oktatásával kapcsolatban hasznos tapasztalatcsere beszélgetést folytattak. /mti/

18.45/a

--
- 42 -

ms

bb 75. képzőművészeti kiállítás az apáczai csere jános gyakorló iskolában

k vt/te szb la

1963. november 5.

az eötvös loránd tudományegyetem apáczai csere jános gyakorló iskolájában november 7-e tiszteletére kedden képzőművészeti kiállítást nyílt pap irén festőművész, vezető tanár munkáiból. a tárlaton bemutatott csaknem husz alkotás - többségükben olajfestmény, akvarell - a szadai és a vörösberényi művésztelepen készült. a kiállítás, amelyet balogh jeno tanszékvezető főiskolai tanár, festőművész nyitott meg, november 14-ig tekinthető meg 5. kerület cukor utca 6 szám alatt, az iskola kisz klubtermében, naponta 11 órától 18 óráig. /mti/

--

bb 76. a finn köztársaság parlamenti küldöttségének látogatása magyarországon

lk szb sr

1963. november 5.

az országgyűlés meghívására kauno kleemolának, a finn parlament elnökének vezetésével parlamenti küldöttség érkezik magyarországra. a küldöttségnek a közeljövőben történő látogatásakor alkalma nyílik az ipar, a mezőgazdaság, valamint a kulturális és szociális téren elért eredményekről meggyőződni. a finn parlamenti küldöttség látogatása tovább erősíti a népeink között fennálló barátságot. /mti/

--

bb 78. ezüst györgy fiatal festőművész kiállítása békéscsabán

vid tné szb sr

1963. november 5.

kedden délután békéscsabán megnyitották a viharsarok egyik legtehetségesebb fiatal festőművésze, ezüst györgy 4. önálló kiállítását a képcsarnok vállalat termeiben. a bemutatott alkotások zöme a viharsarok fejlődését és a viharsarki munkások, termelőszövetkezeti tagok életét ábrázolja. /mti/

--

19.06/- szb

-43-

ms

bb 77. 86 ezer előadás, 5 millió hallgató - tíz éves a tudományos ismeretterjesztő társulat - ünnepi ülést tartott a tit országos elnöksége a kossuth-klubban - átadták az 1962-63. évi bugát pál - emlékérmeket

t tf/gk-lm fm

1963. november 5.

kedden délután a kossuth klubban megalakulásának 10. évfordulója alkalmából ünnepi ülést tartott a tudományos ismeretterjesztő társulat országos elnöksége. az ülésen résztvett darabos iván, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője.

dr. törő imre akadémikus elnöki megnyitójában elmondotta, hogy a társulat munkája a megalakulás idején többnyire egymástól független előadások rendezéséből állott. a jelenleg működő 195 szervezet azonban rendezvényeinek már 30 százalékát akadémiai, szabadegyetemek keretében tartja.

ezután dr. nagy lászló főtitkár beszámolt a tit-nek az elmúlt 1962-63-as évadban végzett tevékenységéről. többek között kiemelte, hogy míg tíz évvel ezelőtt egy évadban összesen 19 ezer előadást tartottak mintegy másfél millió hallgatónak, addig 1962-63-ban az előadások száma elérte a 86 ezret és ezeket csaknem 5 millióan hallgatták meg. a továbbiakban rámutatott, hogy a társulat taglétszáma évente 2 000-rel emelkedik, s jelenleg meghaladja a 23 ezret. végül ismertette az őszi-téli ismeretterjesztő munka előkészítését.

a beszámoló után dr. törő imre átnyújtotta a bugát pál-emlékérmeket az elmúlt évad legjobb ismeretterjesztő előadóinak. kitüntetését kapott dr. balogh sándor, a történettudományok kandidátusa, dr. csürös zoltán kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár, marjalaki kiss lajos nyugalmazott középiskolai tanár, tudományos kutató, dr. marx györgy kossuth-díjas, egyetemi tanár, a fizikai tudományok doktora, dr. piros sándor, a zala megyei bíróság elnöke, dr. pogány frigyos ybl-díjas, egyetemi tanár, az építéstudományok kandidátusa, dr. varga jános egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa. a kitüntetettek nevében dr. csürös zoltán mondott köszönetet./mti/

--

19.05/lm

-44-

me

bb 79. művészi fényképkiállítás dunaujvároson

vid tné-lm sr

1963. november 5.

a magyar fotóművészet idej országos seregszemléjének tekintendő művészi fényképkiállítást kedden este ünnepélyesen nyitották meg dunaujvároson. a kiállításra az ország minden részéből 1350 kép érkezett, ebből a kétszáz legjobbat állították ki a vasmű uti új, impozáns kiállítási csarnokban.

tarcai béla, a magyar fotóművész szövetség elnökségi tagja díjakat osztott ki a legszebb képek szerzői között. a fekete-fehér csoportban díjat nyert molnár edit /budapest/, ernő /pécs/, módos gábor /szombathely/, a színes csoportban kelly zsigmond /budapest/ és szenttornyai ferenc /budapest/ kollekcója. a dunaujvárosi fotoklub kiváló szervező és rendező munkájáért szintén díjat kapott./mti/ tillay horling róbert /budapest/

bb 80. kádár jánosnak, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnökének beszéde a dunai cement- és mészmű ünnepélyes átadása alkalmából tartott diszebédén

szb bs

1963. november 5.

tisztelt elvtársak! kedves elvtársnők! barátaim!

pártunk központi bizottsága és a kormány 1957-ben határozta el a dunai cement- és mészmű felépítését. akkoriban a magyar munkásosztály és a magyar nép a nemzetközi munkásosztály támogatásával nagyon nehéz és kemény harcot folytatott a szocialista vívmányok, a népi hatalom és a szocialista jövő megvédéséért, és ez az elhatározás kifejezte azt az eltökéltséget és bizalmat, amellyel az ország jövőjét az akkori nehéz helyzetben is tekintettük. és ime, a mai napon megtörtént a dunai cement- és mészmű ünnepélyes felavatása: az üzem minden alapegysége működik, vagy működésre kész, és be fogja tölteni azt a feladatot, amely hazánkban a szocializmus további építésében rá hárul.

a dunai cement- és mészmű öt éves tervünk nagy beruházásai között foglal helyet és hozzá kell tennem, hogy - egyelőre - azok közé a kisszámú beruházások közé tartozik, amelyek határidő előtt és a tervezett költségnél olcsóbban valósultak meg. ezért mi, akik itt a párt központi bizottságát és a kormányt képviseljük, ezen az ünnepi napon, szívből együtt örülünk önökkel, mindazokkal, akiknek munkája ennek a műnek a megteremtésében testet öltött. meggyőződésünk szerint a dunai cement- és mészmű tervének realizálása, a megvalósulás módja nagy győzelme a magyar munkásosztálynak, a magyar népnek, a szocialista munkának, a szocialista eszmének és nem utolsósorban a proletárinternacionalizmusnak is.

/folyt.köv./

19.16/lm

-45-

me

bb 80. /kádár jánosnak.... 1. folyt./- szb

ennek a műnek felépítésében nagyon sokan működtek közre: tervezők, szervezők, építőmunkások, gyári munkások, akik előállították a szükséges gépeket, szállítók, parasztok, akik élelmezték ezt az építőhadsereget. az egész nép erőfeszítése találkozott itt. a proletárinternacionalizmus győzelmének is lehet nevezni a mű felépítését, mert a cementmű gépi berendezése 80 százalékban a német demokratikus köztársaság dolgozóinak munkájából született, és ahogyan erről az ünnepi gyűlésen is szó esett, Lengyel, csehszlovák testvéreink és még mások is közreműködtek a mű megvalósításában határainkon túl.

a dunai cementmű építése a tisztán népgazdasági, szervezési, technikai feladatok megoldásán túl mást is jelent népünk életében. mint ahogy más hasonló nagy szocialista jellegű munkák azt mindig magukkal hozzák, ez az építkezés is az emberek nagyon komoly átforgalmát jelentette. azok az emberek, akik ide jöttek a négy év alatt és bekapcsolódtak az itt folyó munkába, ma már nem ugyanazok, mint akik voltak a munka kezdetén. szocialista emberi értékükben ma többek.

mivel magam is örülök a többi meghívottal együtt, nem akarok itt most nagyon szigorú beszédet mondani, mert félek, hogy úgy járnék ezzel is, mint az antialkoholista előadásokkal járunk néha, amelyekre mindenki eljön, csak az alkoholisták nem. /derültség./ ezen a mai baráti ebéden körülbelül 300 ember van jelen és ebből a 300 emberből körülbelül 270 a dunai cementmű építésénél végzett példás és kimagasló munkájáért kitüntetést kapott. nagyszerű társaság van itt jelen, felemelő érzés köztük lenni. úgy érezzük, hogy azokkal az elvtársainkkal, barátainkkal vagyunk együtt, akik nagy harcunkban, munkánkban, a szocialista társadalom felépítésében valóban az első sorokban járnak.

kedves elvtársak! tisztelt barátaim!

a dunai cement- és mészmű építésén dolgozó emberek természetesen nagyon különbözőek, még nemzetiségi eltérés is van, mert hiszen német emberek is dolgoztak itt évszámra, a magyarokkal együtt, dolgoztak idősök és fiatalok is. ennek az üzemnek a felépítése - elmondhatjuk - nagyon nehéz körülmények, nehéz feltételek között ment végbe. ez félig-meddig olyan magyar-ndk létesítménynek is nevezhető. volt ennek az építkezésnek a menetében olyan időszak, amikor - azt hiszem - nagyon helyesen, közbe kellett lépnie az ifjúságnak, a magyar kommunista ifjúsági szövetségnek és a szabad német ifjúsági szövetségnek is.

/folyt.köv./

19.30/üx Lm

- 46 -

mo

bb 80. /kádár jánosnak... 2. folyt./- szb

mert bizonyos időszakban olyan nehézségekkel álltunk szemben, amikor a higgadt, idősebb elvtársak józan számítása valami olyasmit mutatott, hogy nem fog menni a dolog. ilyenkor van szükség a fiatalok számítására, nagyobb lendületére és nagyobb akarására.

nálunk az ifjúság kérdésével sokat és különböző emberek foglalkoznak. így a többi között társadalmi szervek, pedagógusok, filozófusok, moralisták, írók és másfajta foglalkozású emberek és így az ifjúság kérdésének a megközelítése is különböző. van olyan egyoldalú szemlélet, amely az ifjúság életének csak legkülsődlegesebb megnyilvánulásait nézi, az éppen divatos táncot, az öltözködést, és a többit. bennünket, idősebb embereket néha persze ez elgondolkoztat, mert ezeknek a táncoknak a ritmusa olyan, hogy az, aki 40 esztendővel ezelőtt művelte ezt a szórakozási ágat, idegenkedik. de az ifjúság megítélésében a valóságból kell kiindulni és ez az üzem, ennek a felépítése, a közben felvetődött akadályok leküzdése azt bizonyítja, hogy a magyar ifjúság és a német demokratikus köztársaság ifjúsága, ahogyan itteni közreműködésükből is láthattuk, eljegyezte magát a szocializmussal és tud szocialista módon dolgozni.

a nép, az ország szocialista jövője, szocialista világunk jövője természetesen anyagi tényezőktől is függ, mert az ipar fejlesztése például függvénye a beruházásra rendelkezésre álló összegnek is. de népünk és az emberiség szocialista jövőjének legbiztosabb záloga mégis az a szocialista szellem, amely a dolgozók körében mind erősebb, mind mélyebb és amely örvendetes módon olyan nagyszerűen mutatkozott meg ennek az üzemnek az építésénél is az ifjúságban.

mi azért jöttünk el, kedves elvtársak, az önök vezetőinek a meghívására, mert nagyjelentőségű, országos kihatású munka fejeződött itt be a mai napon és csak azt mondhatom, hogy mi szolidárisak vagyunk önökkel. az építés ideje alatt is azok voltunk és most ezen a napon is együtt akartunk örülni önökkel.

a központi bizottság és a kormány nevében szeretnék ez alkalommal köszönetet mondani mindazoknak, akik internacionalista módon segítségünkre voltak, mindenekelőtt német elvtársainknak, akik oroszlánrészt vállaltak ebben a segítségben, hasonlóképpen a csehszlovák és a lengyel elvtársaknak is. kérjük önöket, akik ma jelen vannak közöttünk, vigyék el hazájukba köszönetünket, üdvözetünket, legjobb kívánságunkat és azt a gondolatot, hogy így és még jobban kell együttműködnünk a jövőben minden közös feladatunk megoldásában.

/folyt.köv./

19.35/Lm

-47-

mo

bb 80. /kádár jánosnak... 3. folyt./- szb

azért jöttünk el ma ide, elvtársak, hogy a központi bizottság és a kormány nevében gratuláljunk mindazoknak a magyar elvtársainknak - a munkásoknak, a technikusoknak, a tervezőknek, a mérnököknek, az építőknek, a szerelőknek, a kivitelezőknek, - akiknek munkája létrehozta ezt a nagy szocialista művet. és ha megengedik, személy szerint önöknek is gratulálunk, akik ma itt vannak körünkben és akik kitüntetést kaptak szocialista helytállásukért. mint erről a gyűlésen is szó esett, itt nagyon különböző hivatásu emberek vannak együtt. egy részük megy tovább más helyre, más munkába és ott folytatja a szocialista társadalom építését. mások pedig átvették ezt a gyárat és itt fogják a szocializmus építését folytatni. mindazoknak, akik munkájuk befejeztével innen elmentek vagy elmennek, és mindazoknak, akik itt maradnak és cementet termelnek majd, sok sikert kívánok jövőendő munkájukhoz.

azzal szeretném befejezni ezt a köszöntésemet, hogy terjesztjük, erősítsük és mélyítsük azt a szellemet, amely a dunai cement- és mészmű építésénél jelen volt, és megvalósuláshoz segítette öt éves tervünk legnagyobb alkotását, és magunknak biztatásként mondjuk, másoknak pedig hirdessük, hogy így tovább! dolgozzunk még jobban, hogy elérjük célunkat, a szocialista társadalom teljes felépítését és azt a célunkat, amiért minden történik, hogy népünk békében és boldogan élhessen ebben a hazában.

gratulálok önöknek és jó egészséget, további sikereket kívánok. /nagy taps./
/mti/

bb 81. időjárásjelentés

gk-Lm La

1963. november 5.

a meteorológiai intézet jelenti 1963. november 5-én, kedden 19 órakor:

enyhe idő

várható időjárás szerda estig:

délnyugatról felhőátvonulások, többfelé esővel, egy-két helyen zivatarral. mérsékelt déli szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 20-23 fok között./mti/

19.50/a

- 48 -

Me

szerdán

bb 84. a szerkesztőségek figyelmébe! embargó / 20 h-ig!

-Lm sr

1963. november 5.

közöljük apró Antalnak, a minisztertanács elnökhelyettesének szerdán este az Erkel színházban, a nagy októberi szocialista forradalom évfordulóján elmondandó beszédét. keretet később adunk, a beszéd csak jelzésre használható fel.

tisztelt ünneplő közönség!

kedves elvtársak!

ismét összegyűltünk, hogy ünnepeljük a nagy októberi szocialista forradalom évfordulóját. arról az eseményről emlékezünk meg ma, amely 1917 októberében megnyitotta az emberiség legújabb kori történelmét.

46 évvel ezelőtt a föld egyhatodán győzött a szocialista forradalom, megkezdődött a valóraváltása a szocializmusról, a kommunizmusról, a munkásosztály hatalomra jutásáról szóló tudománynak. a nagy októberi szocialista forradalom győzelme nyomán ma már eltöltheti az emberiséget az a biztos tudat, hogy felszabadul a történelem utolsó kizsákmányoló rendje, a kapitalizmus, az imperializmus uralma alól.

hosszu, áldozatos harcok árán, a nagy Lenin vezette párt irányításával munkások, parasztok fegyveres felkeléssel megdöntötték a tőkés és földbirtokosok hatalmát a cári oroszországban. győzelmükkel megszületett az első olyan állam, olyan népi hatalom, amelynek céljai egybeesnek a nemzetközi haladás, az egész haladó emberiség céljaival. ezért joggal mondhatjuk, hogy a győztes nagy októberi szocialista forradalommal az emberiség új korszaka kezdődött.

engedjék meg, hogy e nagy történelmi sorsforduló alkalmából, felszabadult, független, szocializmust építő magyar népünk, pártunk és kormányunk nevében forró testvéri szeretettel köszöntsem barátunkat, nagy szövetségesünket, a 46. születésnapját ünneplő hatalmas szovjetuniót, a kommunizmust építő testvéri szovjet népet, a szovjetunió kommunista pártját és annak központi bizottságát.

/folyt.köv./
2000/Lm

- 49 -

Me

bb 84. /apró beszéd... 1. folyt./- szb

most, visszapillantva a közel öt évtizedes utra és szám-bavéve az eredményeket, az évtizedek óta folytatott nehéz küzdelmet, csak a legnagyobb tisztelettel és hálával gondolunk a nagy Leninre, a forradalom és az építőmunka vezetőjére, a nép erők összefogására egyedül képes kommunista párt megalakítójára.

Lenin géniuszának, a szovjetunió kommunista pártjának köszönheti az emberiség, hogy világossá lett a kizsákmányolt osztályok, elnyomott nemzetek felszabadulásának útja, a szocializmus, az új társadalom felépítése olyan tudományos eszközt, irányítót adott a kezünkbe, amely lehetővé teszi, hogy helyesen ítéljük meg a történelem menetét, világosan lássuk a távlatokat és a lehetőségeket. a marxizmus-leninizmus az előrelátás tudománya. helyes alkalmazása lehetővé teszi, hogy az imperialisták, de a baloldali kalandorok, és a jobboldali opportunisták se legyenek képesek letéríteni forradalmunkat a helyes utról.

a történelemben, az emberiség sorsában végbement óriási fordulat jele az, hogy ma a szovjetunió, a világ első szocialista országa, a világ legnagyobb politikai tekintélye, legnagyobb katonai hatalma, és belátható időn belül gazdaságilag is a föld legelső országa lesz. negyvenhat esztendővel ezelőtt sok kételkedő szemében hiábavaló kísérletnek tűnt marx, engels és lenin tanításainak első gyakorlati alkalmazása. a szovjetunió fejlődése azonban bebizonyította, hogy marx és engels helyesen állapította meg az emberi társadalom fejlődésének törvényszerűségeit és jól látta az emberiség jövőjét. lenin megvédelmezte a marxizmusnak a proletárdiktatúráról szóló tanításait a reformistákkal, az opportunistákkal szemben. az elmúlt negyvenhat esztendő annak is bizonyossága, hogy vlagyimir iljics lenin zseniálisan alkalmazta a marxizmust az imperializmus korára, helyesen vonta le azt a következtetést, hogy a szocialista forradalom először győzhet és a szocialista társadalom felépíthető egy, vagy egy néhány országban is.

lenin helyesen adta meg a választ azoknak, akik fő feladatukat abban látták, hogy a szocialista forradalom eszméit háborúval vigyék el más országokba. a marxizmus - írta lenin - „mindig tagadta a forradalmak „előrelökését”, mert a forradalmak olymértékben fejlődnek, amilyen mértékben a forradalmakat előidéző osztályellentétek élesednek, „e szavak igazsága ma is időszerű.

/folyt.köv./

20.17/a

- 50 -

bb 84. /apró beszéd... 2. folyt./- szb

a szovjetunió a nagy októberi szocialista forradalom óta az emberiség előtt jár. a szovjethatalom megszületésének pillanata óta bizonyítja, hogy képes megoldani mindazokat a gyötrő társadalmi kérdéseket, amelyekkel semmiféle osztálytársadalom nem tud megküzdeni. földet adott a parasztnak, a nép kezébe adta a hatalmat, a gyárakat, a bányákat és a bankokat.

az internacionalista szovjethatalom az igazi nemzetiségi politika példáját adta azzal, hogy a népek börtönében sanyalódó, már-már eltemetett népeknek visszaadta önálló nemzeti létüket, támogatta őket abban, hogy nemzeti öntudatra ébredjenek, ki-fejlesszék nemzeti kulturájukat, megteremtsék saját értelmiségüket. így fejlődtek a cári oroszország legelmaradottabb vidékei virágzó, fejlett iparu nemzeti köztársaságokká. a szovjet nép építette fel először a szocialista társadalmat, leszámolva ezzel országában a tökéletes kizsákmányolással és emberré emelve a százmilliókat.

a szovjetunió ma a szabadság, az egyenlőség, a kultúra és a tudomány hazája. háromszor annyi mérnököt képez ki évente, mint az amerikai egyesült államok. a szovjet mérnökök, kutatók tudásáról a szputnyikok, a holdrakéta, az űrhajók és a világszer-te lelkesen ünnepezt szovjet űrhajósok nevei tanuskódnak. a 22. kongresszuson elfogadott nagyszerű program alapján a szovjetunióban épül először a jövő társadalma, a kommunizmus, amely az igazi szabadság, a teljes egyenlőség, az anyagi bőség és a magas kultúra honába vezeti el az emberiséget. az eltelt negyvenhat esztendő minden eredménye, napjaink minden tapasztalata amellest szól, hogy a szovjet nép teljesíti ezt a történelmi küldetését is.

amióta a szovjetunió létezik, az imperializmus már nem játszhat kénye-kedve szerint az országok és a népek, az emberiség sorsával. a szovjetunióknak köszönhetjük, hogy európa és a világ népei legyőzték a fasiszta barbárságot, amely évszázadokkal, egészen a középkor sötétségéig akarta visszavetni a világot. kétség sem férhet hozzá, hogy a fasiszmus megsemmisítése feltétele volt minden további emberi haladásnak.

a szovjetunióknak a második világháborúban aratott győzelme meggyorsította a történelem menetét és alapvető változások sorozatát indította meg az egész világon, európai és ázsiai népek léptek a történelmi lehetőséggel élve a társadalmi felszabadulás, a szocializmus útjára. a szocializmus ma már jelen van az egész világon. a szocialista világrendszer három világrészen: Európában, Ázsiában és Latin-Amerikában elhelyezkedő tizennégy ország több mint egymilliárdnyi lakosságával, gyors fejlődésével, politikai, gazdasági és kulturális vívmányaival nagy vonzó erőt, elhatározó befolyást gyakorol az egész emberiség sorsára. ez az alapja annak, hogy ma már a háború nem elkerülhetetlen.

/folyt.köv/

20.26

- 51 -

bb 84. /apró beszéd... 3. folyt./- szb

a szocializmus győzelmeinek, gyarapodásának, az erőviszonyok megváltozásának hatásaként szétesett a gyarmati rendszer: több, ötven új független ország tünt fel Ázsia és Afrika térképén. az imperializmus már csak ideig-óráig tudja erőszakkal igában tartani maradék gyarmatait, a történelem menete azonban feltartóztatlan és rövid időn belül végleg eltűnik a gyarmatosítás szégyene az emberiség életéből.

a szovjetunió és a szocialista tábor erejének, békepolitikájának köszönhető, hogy az agresszió nem tudta megtörni a szocialista kubát. volt, van és mindig lesz erő, amely segít megvédeni a hős kuba békéjét, alakuló szocialista rendjét.

ezek a hatalmas változások mind a nagy októberi szocialista forradalomban lelik eredetüket, hogy az emberiség békéje a népek összefogott erejével biztosítható, annak köszönhető, hogy volt nagy októberi szocialista forradalom és van szocialista világrendszer, van olyan szocialista nagyhatalom, mint a szovjetunió.

a nagy októberi szocialista forradalom óta járja diadalutját a tudományos szocializmus gondolata, amelyet ma már az élet, a szocialista és a kommunista építés hosszú gyakorlata igazol. a szocializmusért küzdenek a világon mindenütt a munkásosztály, a dolgozó nép legjobbjai, a szocializmust vallja programjának a felszabadult volt gyarmati országok népeinek jelentős része és számos vezetője. a szocializmus korunk uralkodó eszméje. kiutat mutat, távlatot, perspektívát ad az egész emberiségnek, visszaadja az embereknek a hitet az életben, megtanítja őket arra, hogy érdemes harcolni a jobb jövőért.

a szovjetunió kommunista pártjának a forradalmi harcban és a békés építésben végzett óriási munkája a tapasztalatok gazdag tárházát nyújtja valamennyi kommunista és munkáspárt, minden igazi forradalmár számára. ahogyan századunk elején Lenin alkalmazta a marxizmust a kor követelményeire, úgy alkalmazza most a szovjetunió kommunista pártja a marxizmus-leninizmust a szocializmusba való átmenet korára.

/folyt.köv./

20.35

- 52 -

Mo

bb 84. /apró beszéd...4.folyt./-Lm

az szkp 20. és 22. kongresszusa óriási szolgálatot tett a szocializmus ügyének azzal, hogy forradalmi tudományunkat, a marxizmus-leninizmust megtisztította a személyi kultusz és a dogmatizmus torzításaitól és levonta a szükséges következtetéseket a szocialista világrendszer létrejöttéből, az erőviszonyok megváltozásából. ma újra szárnyal az alkotó marxista gondolkodás, teljes fényükben ragyognak Lenin tanításai. a 20. és a 22. kongresszus általános érvényű következtetéseinek alkalmazása mindenütt meggyorsította a szocializmus építését, új fellendülést hozott a tőkés országok kommunista és munkáspártjainak, és meggyorsította az elnyomott gyarmati népek felszabadulását.

mindannyiunknak szentül kell őrködni azon, hogy megvédjük eszméink tisztaságát, vigyázzunk arra, hogy ne csorbuljanak ki eszmei fegyvereink!

Ázsia, Afrika és Latin-Amerika népei tudják, hogy kivivott eredményeik és küzdelmük legfőbb támasza, legjobb barátjuk a szovjetunió. a békéért harcolók tudják, hogy legerősebb szövetségeseik a szovjetunió. a szocializmusért küzdő és azt építő népek tudják, hogy internacionalista testvérük és áldozatkész segítőtjük a szovjetunió. Őriznünk kell a béke, a demokrácia, a szocializmus, a nemzeti függetlenség erőinek egységét, mert csak így juthatunk előre, csak így arathatunk új győzelmeket.

az emberiség szerencséje ma, hogy a világ legerősebb katonai hatalma a békeszerető, kommunizmust építő szovjetunió. a szovjet nép mindnyájunkért és az összes népekért tudatos áldozatot vállaltva 46 év alatt olyan erőt teremtett, amelyet minden agresszor kénytelen tiszteletben tartani. az erőviszonyok megváltozásának a béke megőrzése szempontjából egyik legfőbb tényezője éppen a szovjetunió katonai ereje. a háborúk azért nem végzetszerűen elkerülhetetlenek többé, mert a megváltozott erőviszonyok közepette az imperializmusnak már nincs többé teljes cselekvési szabadsága.

ma a béke az emberiség legelső és legfontosabb közös érdeke. béke kell a szocializmust és a kommunizmust építő népeknek. békére vágyanak a tőkés országok népei. és béke kell azoknak a népeknek, amelyek csak néhány éve nyerték vissza elrablott függetlenségüket.

/folyt.köv./

20.40

- 53 -

Mo

bb 84. /apró beszéd...5.folyt./-Lm

az erőviszonyok megváltozásának köszönhető, hogy nincsenek többé egyedül a világ békét akaró százmilliói, az egyszerű emberek, a gyermekeiket féltő anyák, a jövőjükbe tekintő fiatalok, a teremtő munkások és az alkotó művészek, az ember javáért dolgozó tudósok, a saját országukat építő és függetlenségüket védelmező népek. Van kire támaszkodniok! védelmezőjük a nagy szovjetunió, amely az egész hatalmas szocialista közösség, a békéért, a demokráciáért, a szocializmusért és a nemzeti függetlenségért folyó küzdelem megingathatatlan bástyája.

a békéért vívott harc ma egyet jelent a különböző társadalmi rendszerű országok békés egymás mellett éléséért és a vitás nemzetközi kérdések békés megoldásáért vívott harccal. A szovjetunió a szocialista közösség többi országával együtt azért küzd, hogy a népek érdekeinek megfelelően megoldódjék minden vitás nemzetközi kérdés és szabaddá váljék az út a két társadalmi rendszer békés versengése előtt.

mi bizunk rendszerünk fölényében, erejében és életképességében és azt akarjuk, hogy a szocializmus a békés versenyben bizonyítsa be, hogy nemcsak többet tud nyújtani, mint a legfejlettebb tőkés ország, nemcsak megszabadítja az emberiséget a tőkés rendszer gyógyíthatatlan bajaitól, hanem olyasmit is biztosítani képes, amit semmiféle osztálytársadalom nem biztosíthatott: az igazi szabadságot, az igazi egyenlőséget, a maximális anyagi bőséget és a magas kulturát.

a népek, a béke érdekei követelik, hogy valósuljon meg az atom- és hidrogénfegyverek teljes megtiltása, majd az általános és teljes leszerelés. A nemrég életbelépett és az egész békeszerződés emberiség által örömmel üdvözölt részleges atomcsend-egyezmény, az az, hogy megszabadítja az emberiséget a nukleáris kísérletekkel járó sugárfertőzés veszélyétől, egyúttal annak is példája, hogy a leszerelésért vívott küzdelem nem hiábavaló! az atomcsend-egyezmény kezdeti lépés. mégis, gyakorlati haladás a leszereléshez vezető úton, enyhítette a feszültséget, kedvezővé tette a légkört további tárgyalások és esetleges újabb megegyezések számára.

a népek azt kívánják, hogy szűnjön meg végre az ujjáéledt német imperializmus részéről fenyegető háborus veszély. A szovjetunió és a német demokratikus köztársaság köztársaság kormányai az összes békeszerető emberek támogatásával küzd a német kérdés ma egyedül lehetséges és reális megoldásáért. Velük együtt mi is erőlyesen küzdünk annak általános elismeréséért, hogy két németország létezik és a német demokratikus köztársaság népének szocialista irányításai visszavonhatatlanok. Csak a nyugat-németországi imperializmus megfékezése, a német békeszerződés megkötése és a két németország kapcsolatainak rendezése teremthet megnyugtató helyzetet Európában, csak ez lehet németország egyesítésének kezdeti lépése is.

/folyt.köv./

bb 84./ apró beszéd...6.folyt./-Lm

a szovjetunió és a többi szocialista ország minden módon igyekszik előmozdítani a nemzetközi feszültség további enyhítését és a háborus veszély mielőbbi kiküszöbölését. javasolják, hogy a világ különböző térségein létesüljenek atommentes övezetek. A szovjetunió javaslatot tett a meglepetésszerű támadások megelőző intézkedések kidolgozására. mindezek a javaslatok a népek érdekeiből indulnak ki és megvalósításuk az egész emberiség megnyugvását szolgálja. a magyar népköztársaság köztársaság, népünk érdekeit, valamennyi nép érdekeit tartva szem előtt, a szovjetunióval és a többi szocialista országokkal együtt küzd e javaslatok elfogadásáért és mindig kész az eredménnyel biztató tárgyalásokra.

tisztelt elvtársak!

szocializmust építő népünk örök büszkesége, hogy oroszország után nálunk gyult ki először a szocialista forradalom fáklyája. a magyar munkásosztály, a nagy lenin forradalmi személynél fellelkesülve, 1918 novemberében megalakította forradalmi pártját - a kommunisták magyarországi pártját, a párt rövid hónapok alatt forradalmi harcra mozgósította, a hatalom átvételére szervezte meg a dolgozó tömegek többségét. munkásosztályunk, követve a nagy októberi forradalom példáját, a magyar társadalom évszázados válságából a kiutat 1919. márciusában, a munkásosztály diktatúrájában, a hatalom átvételében találta meg.

népünk felszabadulása kettős értelemben is összefügg a nagy októberi szocialista forradalom szülöttével, a szovjetunióval. összeköti 1919, a magyar tanácsköztársaság dicső emléke, és összeköti 1945, amikor a szovjet hadsereg hozta el népünknek a békét, a nemzeti függetlenséget, és a társadalmi felszabadulás történelmi lehetőségét.

a magyar és a szovjet nép barátsága immár csaknem félévszázados és ma mélyebb, szorosabb, mint valaha. egész szocialista építésünket végig kíséri a szovjetunió segítsége és támogatása. szovjet elvtársaink, barátaink megosztják velünk gazdag tapasztalataikat, elősegítik népgazdaságunk fejlődését, mindig megértőek gondjaink iránt és nem egyszer áldozatok árán is segítenek bennünket.

/folyt.köv./

20.50/a

- 55 -

me

me

bb 84. /apró beszéd... 7. folyt./- szb

most a nagy októberi szocialista forradalom negyvenhatodik évfordulóján, seregszemlét tartva erdünk felett és számbavéve vívmányainkat, jogos büszkeséggel tekinthetünk vissza a megtett utra. hazánk, történelmében először önálló, szuverén ország. népünk független, szabad hazában él. a magyar népköztársaság minden hatalom azoké, akik két kezük munkájával, tehermentő erejükkel és tudásukkal létrehozzák az élet javait: a munkásoké, a parasztoké, az értelmiségé.

pártunk és kormányunk politikája a dolgozó nép érdekeit szolgálja és ezért magáénak vallja az egész munkásosztály, az egész parasztság és az egész értelmiség. nemzeti ez a politika, mert megvalósítja mindazt, amiért történelmünk legjobbjai küzdöttek és meghaltak, óvja és védelmezi a nemzeti függetlenséget. függetlenségünk biztosítéka éppen az, hogy a hatalom végére nem országvesztő urak, hanem a szocialista nemzetté váló dolgozó nép kezében van és népünk örökre szóló szövetséget kötött a szovjetunióval, a béke és a társadalmi haladás nemzetközi erőivel.

pártunk és kormányunk politikája önálló és ^{ar}magyar, mert érvényt szerezve a szocialista építés általános és minden országra érvényes törvényszerűségeinek, egyúttal alkalmazkodik saját viszonyainkhoz és adottságainkhoz. nagy eredményeink, az életteljes teljes mértékben igazolják a magyar szocialista munkáspártot, annak politikáját, e politika helyességét.

hazánkban a felszabadulás előtti utolsó békeévhez képest mintegy ötszörösére nőtt az ipari termelés, jelentősen emelkedett a mezőgazdaság hozama. évről-évre növekszik a nemzeti jövedelem. a szocialista iparosítás eredményeként megnőtt és több mint 60 százalékra emelkedett az iparnak a nemzeti jövedelemben való részesedése. a mezőgazdaság szocialista átszervezésével egész népgazdaságunkban uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok: pártunk 8. kongresszusa kimondhatta, hogy befejeződött hazánkban a szocializmus alapjainak lerakása.

megszűnt hazánkban az embernek ember által való kizsákmányolása, nincsenek többé kibékíthetetlen osztályellentétek. senki sem élőszködik többé mások munkáján, hazánk a dolgozó emberek országa lett. népünk nem ismeri többé sem a létbizonytalanságot, sem az éhséget, sem a munkanélküliséget. munkája után mindenki meg tud élni. az élet általános javulásáról tanuskodik többek között az, hogy a kereskedelmi forgalom négy év alatt 31 százalékkal emelkedett. az emberek ma sokkal jobban táplálkoznak és öltözködnek, mint bármikor valaha, és egyre emelkedik népünk műveltsége. ma már a fiatalok nem csak a 8 osztályt végzik el hanem körülbelül 90 százalékuk továbbtanul, valamilyen formában, 50 százalékuk pedig középiskolába megy. a tankötelezettség ma már 10 éves időtartamu.

/folyt.köv./

20.58/a

- 56 -

bb 84. /apró beszéd... 8. folyt./- szb

mindent megteszünk, hogy végrehajtsuk tizenötéves lakásépítési tervünket és ezzel végleg megoldjuk a lakáskérdést. a népről való gondoskodás bizonyossága, hogy 1958 és 1962 között 40 milliárd forintot fordítottunk lakásépítésre, szociális, kulturális és egészségügyi célokra. hazánkban a lakosságnak kerekén 95 százaléka társadalombiztosításban részesül, gyermekeink elvégzik az általános iskola nyolc osztályát és most már az a gondunk, hogy nem nagyon sokára általánossá tegyük a középiskolai végzettséget is. négy esztendő alatt 57 százalékkal emelkedett az egyetemek, főiskolák és más felsőfokú tanintézetek hallgatóinak száma.

országunkban teljes az állampolgárok egyenlősége. nincsenek többé születési, rangbeli előjogok, vagyoni kiváltságok. az állampolgárok értékét a tettek határozzák meg. mindinkább kiteljesedik népünk szocialista nemzeti egysége, dolgozó osztályainknak és rétegeinknek a szocialista építésben való összefogása.

tisztelt elvtársak!

az utóbbi évek helyes gazdaságpolitikájának, dolgozóink munkájának eredményeként népünk életszínvonala ma magasabb, mint hazánk történelmében eddig bármikor volt. az ünnepi számadás azonban kötelez bennünket annak megállapítására, hogy ha az életszínvonalat tartani és emelni karjuk, ha a jövőre gondolunk, még jobban kell dolgoznunk. még nem hevertük ki teljes egészében az elmúlt súlyos tél okozta károkat, és újabb gondokat okoz az, hogy gabonatermelésünk a mostoha időjárás következtében a vártnál kedvezőtlenebbül alakult. éppen ezért ma különös fontossága van annak, hogy országunk egész dolgozó népe, minden munkás, paraszt és értelmiségi felelősségteljesen gondolkodjék és úgy is dolgozzék.

mindent el kell követnünk, hogy maradéktalanul teljesítsük 1963-as tervünk előírásait. harcolnunk kell a közöny, a nemtörődömség, mindennemű pazarlás, gondatlanság és fegyelmezetlenség ellen, tovább kell javítanunk a munkaerkölcsöt és a munkafegyelmet. érvényt kell szerezni annak a szocialista erkölcsi elvnek, hogy csak annak lehetnek jogos igényei a közösséggel, az állammal szemben, aki maradéktalanul eleget is tesz a közösséggel, az állammal szembeni kötelezettségeinek.

a nagy októberi szocialista forradalom, az 1919-es magyar proletárforradalom és a felszabadulás után a proletárdiktatúrának vívott küzdelem idején az volt a forradalmi kötelesség, hogy harcoljunk a burzsoá rend megdöntéséért, a hatalom megszerzéséért. most, a szocializmus alapjainak lerakása után, a szocializmus teljes felépítésének időszakában nálunk az építés, a munka a legfőbb forradalmi kötelesség.

/folyt.köv./

21.02/- szb

-57-

bb 84. /apró beszéd... 9. folyt./- szb

nálunk ma azok a hősök és igaz forradalmárok, akik a munka frontján tesznek a legtöbbet a szocializmusért, nálunk ma az a leninista, aki azon van, hogy erősítse népköztársaságunkat, szocialista rendünket. és ezért most a munka, az építés frontján lehet a legtöbbet tenni. az építés eredményei adják az anyagi jólétet, az anyagi gyarapodás pedig politikailag erősíti társadalmunkat, növeli szocialista rendünk tekintélyét, vonzóerejét.

mi, magyar dolgozók, magyar forradalmárok, ma elsősorban az építőmunkában elért eredményeinkkel tudjuk támogatni a nemzetközi munkásosztály forradalmi harcát, a felszabadult és még függetlenségükért küzdő népeket, jó munkával tudjuk előmozdítani a szocializmus győzelmét a békés versenyben. e cél elérésére következetesen kell alkalmazni a szocialista országok gazdasági együttműködésében pártjaink közösen elfogadott irányelveit, amelyek előírják, hogy:

„az egyes szocialista országok nemzeti gazdaságának fejlesztésére irányuló erőfeszítéseket egyesíteni kell a gazdasági együttműködés és kölcsönös segítségnyújtás megszilárdítására és bővítésére irányuló közös erőfeszítésekkel. ez a szocialista világgazdaság további fellendítésének fő útja,,.

jogos büszkeséggel tekinthetünk eredményeinkre, hiszen munkánkkal vívtuk ki azokat. biztosak lehetünk abban, hogy ha továbbra is a jónak bizonyult úton járunk, tovább gyarapítjuk és megsokszorozzuk eredményeinket. ennek mind belső, mind pedig külső biztosítékai megvannak. belső biztosítéka pártunk politikájának következetessége, marxista-leninista vonala, népünk növekvő szocialista öntudata, a párt és a nép mind bensőségesebb kapcsolata és a mind szilárdabb népi-nemzeti egység. nemzetközi biztosítéka függetlenségünk, amelynek támasza saját erőnk és az a hatalmas, az egész világra kiterjedő erő, amelynek magva a nagy szovjetunió.

mi, magyar dolgozók, minden igaz forradalmárral együtt valljuk, hogy a szovjetunióhoz való viszony mindig is mércéje volt és ma is mércéje annak, hogy ki kommunista, ki internacionalista. a szovjetunió ma is példája minden kommunistának, minden forradalmárnak, minden internacionalistának. valljuk, hogy nem létezik hűség a szocializmus~~hoz~~ szovjetunióhoz való baráti hűség nélkül. csak az lehet hű népéhez, aki kitart az internacionalizmus mellett.

/folyt.köv./

21.09/a

- 58 -

mo

bb 84. /apró beszéd...10.folyt./-lm

elévülhetetlennek tartjuk a szovjetunió történelmi érdemeit, nagyra értékeljük marxista-leninista következetességét, és úgy véljük, hogy az egész nemzetközi forradalmi munkásmozgalom elismeréssel tartozik a szovjetunió kommunista pártja központi bizottságának, mert igazi marxista-leninista módjára meglátta, elemezte és megoldotta a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet korának új gazdasági és politikai kérdéseit. minden kommunista és így minden magyar kommunista ezért is tiszteli ma a szovjetunió kommunista pártját, a párt központi bizottságát és annak általunk nagyrabecsült vezetőjét: nyikita szergejevics hrucsov elvtársat!

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága a nemzetközi helyzet és a nemzetközi munkásmozgalom minden kérdésében teljes mértékben egyetért a szovjetunió kommunista pártjának központi bizottságával. egyetértésünk abból fakad, hogy mi is marxista-leninisták vagyunk és úgy véljük, hogy aki marxista és mélyen tanulmányozza a mai világot, az csak a szovjetunió kommunista pártjával azonos következtetésekre juthatott. mind a korábbi hibák, mind eredményeink, mind keserű, mind pedig örvendetes tapasztalataink a szovjetunió kommunista pártja 20. és 22. kongresszusa megállapításainak helyességét és igazságát bizonyítják.

a szocialista országok építő munkájának sikerei alapján, éppugy, mint a szovjetunióknak a kommunizmus építésében elért eredményei alapján minden okunk megvan arra, hogy higgyünk és bizzunk a szocializmusnak a kapitalizmus feletti békés győzelmében. ehhez az szükséges, hogy minden kommunista és munkáspárt helyesen alkalmazza saját országának viszonyaira az szkp 20. és 22. kongresszusának azokat a tanításait, amelyeket a kommunista és munkáspártok 1957-es és 1960-as moszkvai nyilatkozatukban, mint nemzetközi érvényűeket magukévá tettek.

népünk érdekei és az egész nemzetközi munkásmozgalom, az emberi haladás érdekei azt követelik, hogy védjük és erősítsük a nemzetközi forradalmi munkásmozgalom egységét. ennek az egységnek a közösen elfogadott moszkvai nyilatkozatok alapján kell nyugodnia. csak a moszkvai nyilatkozatokban lefektetett és a világ kommunista és munkáspártjainak többsége által elfogadott elvek csorbíthatatlan alkalmazása biztosíthatja minden szocializmusért, békéért és nemzeti függetlenségért harcoló erő egységét.

/folyt.köv./

21.15/a

- 59 -

mo

bb 84. /apró beszéd...11.folyt./-lm

itthon a sikerekben gazdag szocialista építőmunka, nemzetközileg pedig az egységért, a marxizmus-leninizmus tisztaságáért, a békéért és a biztonságért vívott harc vigyen bennünket a marxizmus-leninizmus forradalmi tanításainak diadala, a szocializmus világméretű győzelme felé.

éljen a nagy októberi szocialista forradalom szülőtte,
a dicső szovjetunió!

éljen a szovjetunió kommunista párja és annak központi bizottsága!

éljen a magyar és a szovjet nép örök testvérisége!

éljen az internacionalizmus!

éljen a béke!

/mti/

--

bb 82. kgst találmányi konferencia budapesten

k bc/gk-lm sr

1963. november 5.

budapesten, az országos találmányi hivatalban megkezdődött a kgst- országok találmányi hivatalainak konferenciája. a tanácskozáson a találmányi jogi fogalmakat, a szabadalmi leírásokat és a találmányi dokumentáció egységesítésére vonatkozó kérdéseket vitatják meg./mti/

--

bb 83. hazaérkezett a szovjetunióból a magyar ifjusági küldöttség

gk szb la

1963. november 5.

hazaérkezett a magyar ifjusági delegáció, amely nádasdi józsefnek, a kisz kb titkárának vezetésével a lenini kom-szomol központi bizottságának vendégeként látogatást tett a szovjetunióban. /mti/

--

21.17/a

- 60 -

mo

bb 85. az „optimista tragédia,, című alkotás diszeloáadásával megkezdődtek a szovjet filmnapok

t s/gk szb la

1963. november 5.

a hazafias népfrent országos tanácsának, a magyar-szovjet baráti társaság országos elnökségének, a művelődésügyi minisztérium filmfőigazgatóságának és a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának rendezésében kedden a vörös csillag filmszínházban tartott diszeloáadással megnyitották az idei szovjet filmnapokat. az innepi bemutatón megjelent dobi istván, az elnöki tanács elnöke, rónai sándor és szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, ilku páál művelődésügyi miniszter, az mszmp politikai bizottságának póttagja, darabos iván, az mszmp központi bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, szarka károly, erdélyi károly s bojti jános külügyminiszterhelyettesek. ott volt politikai, gazdasági és kulturális életünk sok ismert személyisége. megjelent ny.r. seleh, a budapesti szovjet nagykövetség követ-tanácsosa, a nagykövetség több munkatársa és a budapesti diplomáciai képviseltek számos vezetője és tagja.

a két nemzet himnuszának elhangzása után papp sándor, a művelődésügyi minisztérium filmfőigazgatóságának vezetője bemutatta a közönségnek a hazánkban tartózkodó szovjet filmküldöttség tagjait: szamszon szamszonov rendezőt, larisza luzsinát, a moszkvai filmművészeti főiskola hallgatóját és vszevolod szanajevet, az „ optimista tragédia,, egyik főszereplőjét.

ezután papp sándor megnyitotta a már hagyományos szovjet filmnapok idei eseményeit és méltatta a szovjet filmművészet eredményeit.

szavaira szamszon szamszonov rendező válaszolt, majd larisza luzsinával és vszevolod szanajevvel együtt köszönetet mondott a baráti fogadtatásért.

az ünnepség után levetítették a visnyevszkij szindarabjából készült filmet, az optimista tragédiát. a polgárháboru idején játszódó filmet, amelyet szamszon szamszonov rendezett, a 16. cannes-i nemzetközi filmfesztiválon „a forradalom eposzának legjobb filmjéért,, díjjal tüntették ki. a főbb szerepeket margarita vologyina, vjacseszlav tyihonov, vszevolod szanajev, borisz andrejev és oleg sztrizsenov játssza.

a filmet a közönség nagy tapssal fogadta. /mti/

--

- v é g e -

21.47/a

- 61 -

PKR

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 159-490, 169-690
A szerkesztést és kiadását a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 6.

bb 1. külföldi vendégszerelők az állami operaházban

i ol/lk szb fm

1963. november 6.

az állami operaház, illetve az erkel színház még ebben az évben több külföldi művész érkezését várja, köztük kazimierz pustelak-ot, a varsói operaház lírai tenoristáját, aki november 9-én a hoffmann meséi-ben hoffmann, november 14-én pedig a rigoletto-ban a mantua herceg szerepét énekli az erkel színházban.

a szovjetunióból a vilcin-rittenberg balettkettős érkezik december első felében budapestre. velta vilcin, a litván szszk népművésze, a litván állami akadémiai színház tagja, a a művésznő legemlékezetesebb alakításait csajkovszkij: hattyuk tava, glazunov: rajmunda, prokofjev: zaluska, romeo és julia, hacsaturjan: szpartakusz című műveiben nyújtotta. 1956-ban londonban a bahcsiszeraji szökőkút előadásán záró szerepében aratott nagy sikert, 1957-ben aranyérmert nyert a moszkvai vit-en. vendégszerepelt Lengyelországban, belgiumban, az ndk-ban, csehszlovákiában, törökországban és bulgáriában is. partnere, harold rittenberg szintén a litván állami akadémiai színház tagja, a litván szszk érdemes művésze. főszerepeket táncolt többek között a hattyuk tava, a rajmunda, a giselle, a szpartakusz című balettekben és velta vilcinnel együtt több külföldi színpadon vendégszerepelt. budapestben december 11-én lépnek fel az operaház romeo és julia előadásán, 14-én pedig az erkel színházban csajkovszkij hattyuk tava című balettjében.

december végén budapestre érkezik irina arhipova, az oszszk népművésze, a moszkvai nagyszínház tagja is. főszerepeket énekel többek között a carmen, az aida, a cár menyasszonya, a werther és az anya című operákban. nagy sikerrel vendégszerepelt már Lengyelország, ausztria, finnország, az ndk operaszínházain és a milánói scalában is. budapestben nyújtott emlékezetes alakítást carmen szerepében. arhipova decemberben az aida és a carmen főszerepét énekli majd az erkel színház előadásain. /mti/

TT960-Baw

--

- 1 -